WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (czwarta izba w składzie powiększonym)

z dnia 11 lipca 2007 r. *

W sprawie T-351/03

Schneider Electric SA, z siedzibą w Rueil-Malmaison (Francja), reprezentowana przez A. Winckler oraz M. Pittie, adwokatów,

strona skarżąca,

popierana przez

Republikę Francuską, reprezentowaną przez G. de Berguesa, działającego w charakterze pełnomocnika,

interwenient,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, początkowo reprezentowanej przez P. Olivera, É. Gippini'ego Fourniera oraz C. Ingen-Housz, a następnie przez P. Olivera, O. Beyne oraz R. Lyala, a wreszcie przez P. Olivera, R. Lyala oraz F. Arbaulta, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

* Język postępowania: francuski.

popieranej przez

Republikę Federalną Niemiec, reprezentowaną przez W.-D. Plessinga oraz M. Lummę, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient,

mającej za przedmiot skargę o naprawienie szkody rzekomo poniesionej przez skarżącą z powodu naruszeń prawa w postępowaniu w sprawie kontroli zgodności koncentracji między Schneider Electric SA i Legrand SA ze wspólnym rynkiem,

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(czwarta izba w składzie powiększonym),

w składzie: H. Legal, I. Wiszniewska-Białecka, V. Vadapalas, E. Moavero Milanesi i N. Wahl, sędziowie,

sekretarz: K. Pocheć, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 kwietnia 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

1 W wersji mającej zastosowanie do sporu rozporządzenie Rady (EWG) nr 4064/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw [(Dz.U. L 395, str. 1, w wersji sprostowanej (Dz.U. 1990, L 257, str. 13) i zmienionej przez rozporządzenie Rady (WE) nr 1310/97 z dnia 30 czerwca 1997 r. (Dz.U. L 180, str. 1) (zwane dalej „rozporządzeniem")] stanowi w art. 2 ust. 3, że zgłoszoną koncentrację, która stwarza lub umacnia pozycję dominującą, w wyniku czego skuteczna konkurencja na wspólnym rynku lub jego znacznej części zostałaby znacząco utrudniona, uznaje się za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

2 Artykuł 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia stanowi, że koncentracja występuje w przypadku, gdy przedsiębiorstwo nabywa bezpośrednią lub pośrednią kontrolę nad innym przedsiębiorstwem, między innymi przez nabycie udziału w kapitale lub zakup aktywów.

3 Artykuł 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia wyjaśnia, że Komisja stwierdza, że są zgodne ze wspólnym rynkiem koncentracje, które są jej zgłoszone na mocy rozporządzenia i które, podlegając zakresowi tego rozporządzenia, nie wzbudzają poważnych wątpliwości co do ich zgodności ze wspólnym rynkiem.

4 W przeciwnym wypadku Komisja podejmuje decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie pogłębionej kontroli (decyzja zwana „rozpoczęciem etapu II") zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c).

5 Artykuł 10 ust. 1 precyzuje, że decyzje te muszą być podjęte w ciągu jednego miesiąca, a termin ten rozpoczyna się od następnego dnia po wpłynięciu zgłoszenia koncentracji lub w dniu następującym po otrzymaniu kompletnych informacji.

6 Artykuł 8 ust. 2 i 3 upoważnia Komisję, odpowiednio, do wydania w ramach etapu II postępowania w sprawie kontroli decyzji uznającej koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem, w stosownych przypadkach, po wniesieniu zmian przez dane przedsiębiorstwa do projektu zgłaszanej koncentracji albo decyzji uznającej koncentrację za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

7 Artykuł 10 ust. 3 stanowi, że decyzje uznające koncentrację za niezgodną ze wspólnym rynkiem muszą być podjęte w ciągu najpóźniej czterech miesięcy od daty rozpoczęcia etapu II.

8 Na mocy art. 8 ust. 4, w przypadku gdy koncentracja uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem została już dokonana, Komisja może w drodze decyzji wydanej na podstawie ust. 3 lub w drodze odrębnej decyzji nakazać rozdzielenie przedsiębiorstw lub podjęcie jakiegokolwiek innego właściwego działania w celu przywrócenia skutecznej konkurencji.

9 Na mocy art. 10 ust. 6 zgłaszana koncentracja jest uznawana za zgodną ze wspólnym rynkiem, gdy Komisja nie wydała decyzji o rozpoczęciu etapu II po upływie maksymalnego terminu jednego miesiąca, licząc od dnia zgłoszenia lub otrzymania kompletnych informacji, albo decyzji w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem w terminie czterech miesięcy następujących po rozpoczęciu etapu II.

10 Zgodnie z art. 10 ust. 5 w przypadku gdy sąd wspólnotowy stwierdza nieważność decyzji Komisji, bieg terminów ustanowionych w rozporządzeniu rozpoczyna się ponownie z dniem wydania wyroku.

11 Artykuł 7 ust. 1 uściśla, że koncentracja nie może być wprowadzana w życie ani przed jej zgłoszeniem, ani w ciągu pierwszych trzech tygodni po jej zgłoszeniu.

12 Z art. 7 ust. 3 wynika, że ust. 1 nie stanowi przeszkody we wprowadzeniu publicznej oferty kupna lub zamiany, która została zgłoszona Komisji, jeżeli nabywca nie wykonuje praw głosu z papierów wartościowych, o których mowa, lub robi to tylko dla utrzymania pełnej wartości tych inwestycji i na podstawie odstępstwa udzielonego przez Komisję zgodnie z ust. 4.

13 Na mocy tego ostatniego przepisu Komisja, na wniosek, może udzielić odstępstwa od zobowiązań nałożonych w ust. 1 i 3 art. 7, aby zapobiec poważnej szkodzie, jaka mogłaby zostać wyrządzona jednemu lub większej liczbie przedsiębiorstw uczestniczących w koncentracji. Odstępstwo to może podlegać warunkom i zobowiązaniom w celu zapewnienia warunków skutecznej konkurencji. O odstępstwo można wystąpić i może ono zostać udzielone w dowolnym czasie, przed zgłoszeniem lub po zawarciu transakcji.

14 Wreszcie art. 18 rozporządzenia stanowi w ust. 1, że przed podjęciem decyzji przewidzianych, między innymi, w art. 8 ust. 3, Komisja umożliwia zainteresowanym przedsiębiorstwom na każdym etapie procedury aż do konsultacji komitetu doradczego wyrażenie opinii w sprawie zastrzeżeń skierowanych przeciwko nim.

15 W ust. 3 tego samego artykułu wyjaśniono, że Komisja opiera swoją decyzję jedynie na zastrzeżeniach, co do których stronom umożliwiono przedstawienie uwag, i że w postępowaniu przestrzega się w pełni prawa do obrony.

Okoliczności poprzedzające powstanie sporu

16 Schneider Electric SA (zwana dalej „Schneider") oraz Legrand SA to dwie spółki francuskie prowadzące działalność w zakresie produkcji i sprzedaży, w przypadku pierwszej z nich — produktów i systemów w sektorach dystrybucji energii elektrycznej, kontroli technicznej i automatyzacji, a w przypadku drugiej — aparatur elektrycznych do instalacji niskiego napięcia.

17 Sektor produktów dystrybucji energii elektrycznej jest podzielony na następujące rynki produktów:

Segment	Nazwa	Produkty
Segment 1	Ogólne tablice niskiego napięcia	Elementy szaf, wyłączniki, bezpieczniki etc.
Segment 2	Tablice rozdzielcze	Elementy szaf, wyłączniki, bezpieczniki etc.
Segment 3	Wsporniki do kabli i gotowe przewody	Wsporniki do kabli i gotowe przewody
Segment 4	Terminale	Elementy szaf, wyłączniki, bezpieczniki, kontakty i wyłączniki różnicujące etc.
Segment 5A	Urządzenia elektryczne wychodzące od terminalu	Systemy aparatury do ultraterminali Systemy kontroli Systemy bezpieczeństwa i ochrony Elementy systemów sieci komunikacyjnych

Segment 5B	Akcesoria instalacji dzielonej	Skrzynki rozdzielcze, sprzęt do mocowania, okablowanie wychodzące od terminalu i wchodzące do aparatury instalacyjnej
Segment 5C	Dojścia z otoczenia	Skrzynki gruntowe, rynienki ścienne, słupki etc.
Elementy techniczne	Produkty do transformacji i zasilania Akcesoria kontrolne i sygnalizacyjne.	Urządzenia przeznaczone do zapewniania zasilania elektrycznego w prąd zmienny lub prąd stały sprzętu technicznego Urządzenia łącznikowe przeznaczone do zapewnienia napędu dla wyposażenia technicznego.

18 Hurtownicy i pobliscy dystrybutorzy kupują od branżowych grup producentów gamę materiałów stosowanych przez podmioty działające w sektorze instalatorów i konstruktorów tablic. Ci ostatni składają poszczególne elementy tablic do dystrybucji energii elektrycznej.

19 Schneider i Legrand poinformowały Komisję o planie nabycia, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia, kontroli przez Schneider nad wszystkimi przedsiębiorstwami Legrand w drodze publicznej oferty zamiany (zwanej dalej „POZ").

20 Pismo z dnia 12 stycznia 2001 r., wymienione przez prezesów obu spółek, przewidywało, że prezes zarządu Legrand będzie osobiście włączony w opracowywanie wszelkich rozwiązań przedstawianych Komisji oraz że żadne zobowiązanie dotyczące Legrand nie może być zaproponowane ani uzgodnione przez którąkolwiek ze spółek bez uprzedniej zgody prezesów zarządu Schneider i Legrand.

21 W dniu 15 stycznia 2001 r. obydwie spółki ogłosiły swą zgodę na planowaną koncentrację (zwaną dalej „koncentracją"), a Schneider złożyła projekt POZ papierów wartościowych spółki Legrand do rady rynków finansowych w Paryżu.

22 POZ była otwarta od dnia 1 lutego do dnia 7 marca 2001 r., a formalnie została zgłoszona Komisji w dniu 16 lutego 2001 r.

23 W formularzu zgłoszenia CO strony zgłaszające zauważyły między innymi, że w odniesieniu do skutków koncentracji dla podaży pomiędzy segmentami 4 i 5 rozpatrywanych rynków sektorowych było niewiele powodów, aby sądzić, że wystąpi ewentualny efekt konglomeratu po przeprowadzeniu koncentracji.

24 Zważywszy, że koncentracja wzbudzała poważne wątpliwości co do zgodności ze wspólnym rynkiem, Komisja w dniu 30 marca 2001 r. rozpoczęła etap II postępowania w sprawie kontroli na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia.

25 Pismem z dnia 6 kwietnia 2001 r. Komisja, na podstawie art. 11 ust. 1 rozporządzenia, skierowała do Schneider i Legrand żądanie udzielenia informacji.

26 Po skierowaniu tego żądania do zainteresowanych Komisja w dniu 27 kwietnia 2001 r. wydała formalną decyzję na podstawie art. 11 ust. 5 rozporządzenia, która spowodowała, na mocy art. 10 ust. 4, zawieszenie czteromiesięcznego terminu liczonego od rozpoczęcia etapu II, w którym Komisja musi wydać decyzję w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

27 W związku ze stwierdzeniem nieważności [POZ] przez cour d'appel de Paris (Francja), do którego akcjonariusze mniejszościowi Legrand wnieśli powództwo kwestionujące dopuszczalność POZ, Schneider przedstawiła w dniu 7 czerwca 2001 r. warunki zmienionej POZ, która została uznana za dopuszczalną i która została rozpoczęta w dniu 21 czerwca i zamknięta w dniu 25 lipca 2001 r.

28 W dniu 3 sierpnia 2001 r. Komisja skierowała do Schneider pismo w sprawie przedstawienia zarzutów w związku ze stworzeniem lub umocnieniem, w wyniku koncentracji, pozycji dominującej na kilku krajowych rynkach sektorowych.

29 W dniu 6 sierpnia 2001 r. komisja transakcji giełdowych wydała opinię dotyczącą ostatecznego wyniku POZ spółki Schneider, która w ten sposób zgromadziła 98,7% papierów wartościowych Legrand.

30 W odpowiedzi z dnia 16 sierpnia 2001 r. na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, strony koncentracji zakwestionowały definicję rynków przyjętą przez Komisję, a także analizę wpływu koncentracji na te rynki.

31 W dniu 29 sierpnia 2001 r. odbyło się wspólne spotkanie przedsiębiorstw zgłaszających oraz służb Komisji, mające na celu określenie ewentualnych zmian koncentracji, które mogłyby rozwiązać podniesione przez Komisję problemy w zakresie konkurencji.

32 W tym celu Schneider kilkakrotnie zaproponowała Komisji podjęcie środków zaradczych.

33 W piśmie z dnia 25 września 2001 r., skierowanym do komisarza ds. konkurencji, Schneider i Legrand wyraziły całkowite zaskoczenie negatywną reakcją Komisji na ich ostatnie propozycje, które przewidywały wycofanie się przez Legrand z rynków elementów do tablic elektrycznych na całym Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwanym dalej „EOG").

34 W dniu 10 października 2001 r. Komisja wydała na mocy art. 8 ust. 3 rozporządzenia decyzję 2004/275/WE (sprawa COMP/M.2283 Schneider-Legrand) uznającą koncentrację za niezgodną ze wspólnym rynkiem (Dz.U. L 101, str. 1, zwaną dalej „decyzją stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem").

35 Komisja uznała w motywie 782 decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, że koncentracja doprowadziłaby do stworzenia pozycji dominującej, w wyniku czego skuteczna konkurencja zostałaby znacząco utrudniona na następujących rynkach sektorowych:

— rynki wyłączników w obudowie z odlewu, wyłączników miniaturowych i szaf na tablice rozdzielcze do dystrybucji energii elektrycznej we Włoszech;

— rynki wyłączników miniaturowych, włączników różnicujących i rozdzielni przeznaczonych dla terminali dystrybucji energii elektrycznej w Danii, Hiszpanii, Włoszech i Portugalii;

— rynki wyłączników do rozdzielni we Francji i Portugalii;

— rynek wsporników do kabli w Zjednoczonym Królestwie;

— rynek kontaktów i włączników w Grecji;

— rynek szczelnej aparatury w Hiszpanii;

— rynek materiałów do mocowania i rozgałęziania we Francji;

— rynek produktów do transformacji energii elektrycznej we Francji;

— rynek akcesoriów kontrolnych i sygnalizacyjnych we Francji.

36 Komisja stwierdziła także w motywie 783 decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, że koncentracja doprowadziłaby do umocnienia pozycji dominującej, w wyniku czego skuteczna konkurencja zostałaby znacząco utrudniona na następujących francuskich rynkach sektorowych:

— rynki wyłączników w obudowie z odlewu, wyłączników miniaturowych i szaf na tablice rozdzielcze do dystrybucji energii elektrycznej;

— rynki wyłączników miniaturowych, włączników różnicujących i rozdzielni przeznaczonych dla terminali dystrybucji energii elektrycznej;

— rynek kontaktów i włączników;

— rynek szczelnej aparatury;

— rynek systemów oświetlenia bezpieczeństwa lub niezależnych bloków oświetleniowych i bezpieczeństwa.

37 Komisja stwierdziła także, że środki zaradcze zaproponowane przez Schneider uniemożliwiają rozwiązanie problemów związanych z konkurencją, wskazanych w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem.

38 Ze względu na to, że Schneider dokonała, z uwagi na posiadanie 98,1% kapitału Legrand, koncentracji uznanej a posteriori za niezgodną ze wspólnym rynkiem, Komisja w dniu 24 października 2001 r. wydała drugie pismo w sprawie przedstawienia zarzutów w celu rozdzielenia Schneider i Legrand.

39 W tym piśmie Komisja zamierzała nakazać Schneider, na mocy art. 8 ust. 4 rozporządzenia, zbycie swych aktywów w Legrand, decydujących o jej znaczącej pozycji, aby przywrócić skuteczną konkurencję z wystarczającym stopniem pewności i w wystarczająco krótkich terminach. Komisja uznała również za konieczne natychmiastowe powierzenie doświadczonemu i niezależnemu pełnomocnikowi zarządzanie udziałem Schneider w Legrand.

40 Na podstawie art. 7 ust. 4 rozporządzenia Komisja w dniu 4 grudnia 2001 r. zezwoliła spółce Schneider, na jej wniosek, na wykonywanie praw głosu związanych z jej udziałem w Legrand za pośrednictwem pełnomocnika wyznaczonego przez Schneider na warunkach przewidzianych w pełnomocnictwie zatwierdzonym przez Komisję.

41 W dniu 10 grudnia 2001 r. Schneider i Salustro Reydel Management, pełnomocnik, podpisali pełnomocnictwo.

42 W dniu 13 grudnia 2001 r. Schneider wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem (sprawa T-310/01) oraz, w odrębnym piśmie, wniosek o rozpoznanie sprawy przez Sąd w trybie przyspieszonym, zgodnie z art. 76a regulaminu.

43 W dniu 23 stycznia 2002 r. Sąd oddalił ten wniosek, biorąc pod uwagę charakter sprawy, a w szczególności objętość skargi i załączonych do niej dokumentów.

44 W dniu 30 stycznia 2002 r. Komisja wydała, na mocy art. 8 ust. 4 regulaminu, decyzję (zwaną dalej „decyzją o rozdzieleniu") nakazującą Schneider oddzielenie się od Legrand w terminie dziewięciu miesięcy, upływającym w dniu 5 listopada 2002 r.

45 Decyzja o rozdzieleniu zakazała Schneider przeprowadzenia wyraźnego rozdzielenia niektórych rodzajów działalności Legrand, poddała wcześniejszemu zatwierdzeniu Komisji nabywcy lub nabywców Legrand i zakazała jakiegokolwiek późniejszego zwrotnego zbycia niektórych rodzajów działalności Legrand na rzecz Schneider.

46 Pismami złożonymi w dniu 18 marca 2002 r. Schneider wniosła skargę o stwierdzenie nieważności decyzji o rozdzieleniu (sprawa T-77/02), wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym, a także wniosek o zawieszenie wykonania decyzji o rozdzieleniu (sprawa T-77/02 R).

47 Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym w sprawie T-77/02 został przyjęty na mocy decyzji Sądu doręczonej stronom w dniu 25 marca 2002 r.

48 W dniu 5 kwietnia 2002 r. przed prezesem pierwszej izby i sędzią sprawozdawcą zostało zorganizowane nieformalne posiedzenie z udziałem przedstawicieli stron w sprawie T-310/01.

49 Po rozprawie w ramach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie T-77/02, Komisja pismem z dnia 8 maja 2002 r. przedłużyła do dnia 5 lutego 2003 r. termin, w którym Schneider powinna oddzielić się od Legrand, bez uszczerbku dla realizacji etapów procesu rozdzielenia w trakcie przedłużonego terminu.

50 W dniu 3 maja 2002 r. Sąd (pierwsza izba) postanowił, po wysłuchaniu Komisji, o przyjęciu złożonego przez Schneider wniosku o rozpoznanie sprawy T-310/01 w trybie przyspieszonym, biorąc pod uwagę potwierdzenie przez Schneider utrzymania skróconej wersji skargi przesłanej w dniu 12 kwietnia 2002 r.

51 Ze względu na przedłużenie terminu rozdzielenia, przyznane przez Komisję w piśmie z dnia 8 maja 2002 r., Schneider cofnęła swój wniosek o zawieszenie wykonania w sprawie T-77/02 R, pismem doręczonym w dniu 14 maja 2002 r.

52 Postanowieniem z dnia 28 maja 2002 r. prezes Sądu zarządził wykreślenie sprawy T-77/02 R i odroczył rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w przedmiocie środka tymczasowego do wydania orzeczenia w przedmiocie skargi w postępowaniu w sprawie T-77/02.

53 Postanowieniami prezesa pierwszej izby Sądu z dnia 6 czerwca 2002 r. Legrand, komitet centralny przedsiębiorstwa SA Legrand i komitet europejski grupy Legrand zostały dopuszczone do spraw T-310/01 i T-77/02 w charakterze interwenientów na poparcie żądań Komisji, z uwagi na interes, jaki w rozwiązaniu sporów posiada Legrand, na sytuację której bezpośredni wpływ ma utrzymanie w mocy lub unieważnienie wydanych decyzji.

54 Schneider przygotowała zbycie Legrand, które miało być zrealizowane w przypadku oddalenia jej dwóch skarg o stwierdzenie nieważności, i w dniu 26 lipca 2002 r. zawarła w tym celu z konsorcjum Wendel-KKR umowę sprzedaży, która miała być wykonana najpóźniej w dniu 10 grudnia 2002 r. i która zawierała klauzulę umożliwiającą Schneider, w przypadku stwierdzenie nieważności decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, rozwiązanie umowy aż do dnia 5 grudnia 2002 r. w zamian za zapłatę odszkodowania za zerwanie umowy.

55 Wyrokiem z dnia 22 października 2002 r. w sprawie T-310/01 Schneider Electric przeciwko Komisji (Rec. str. II-4071, zwanym dalej „wyrokiem Schneider I") Sąd stwierdził nieważność decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, ze względu na błędy w analizie i ocenie wpływu koncentracji na krajowe rynki sektorowe poza Francją, a także naruszenie prawa do obrony, zniekształcające analizę wpływu koncentracji na francuskie rynki sektorowe i środków zaradczych zaproponowanych przez Schneider.

56 Na temat pierwszej ze wspomnianych kwestii Sąd w wyroku Schneider I stwierdził:

„256 […] Komisja […] przeceniła siłę gospodarczą nowego podmiotu na krajowych rynkach sektorowych, o których mowa w motywach 782 i 783, włączając do swej analizy wpływu koncentracji na te rynki pełną gamę produktów, nieprzekładającą się na rzeczywistą sytuację konkurencji, która na nich powstanie po dokonaniu koncentracji. […]

257 Takie samo rozumowanie należy utrzymać w odniesieniu do gamy znaków towarowych podmiotu powstałego w wyniku połączenia, której nieporównywalny charakter wynika także z abstrakcyjnego połączenia znaków towarowych, którymi strony zgłaszające posługują się na całym terytorium EOG.

[…]

296 […] odmawiając zaksięgowania w ramach udziałów w rynku ABB i Siemensa łącznej sprzedaży elementów do tablic elektrycznych, zrealizowanej przez te dwie grupy, Komisja nie doceniła siły gospodarczej […] dwóch ważnych konkurentów podmiotu powstałego w wyniku połączenia, a z drugiej strony przeceniła siłę tego podmiotu na francuskim i włoskim rynku elementów do elektrycznych tablic rozdzielczych, a także na duńskim, hiszpańskim, francuskim, włoskim i portugalskim rynku elementów do terminali elektrycznych.

[…]

404 Sąd uważa, że błędy, pominięcia i sprzeczności stwierdzone powyżej w przeprowadzonej przez Komisję analizie wpływu koncentracji […] bez wątpienia są znaczące.

405 Opierając się na poszerzeniu działalności podmiotu powstałego w wyniku połączenia na cały EOG, Komisja uwzględniła takie wskaźniki siły gospodarczej, które są obce krajowym rynkom sektorowym, na które wpływ ma koncentracja, i które niesłusznie zwiększyły wpływ tej koncentracji na wspomniane rynki.

406 W tym względzie należy przypomnieć, że żadna z okoliczności faktycznych uwzględnionych w decyzji nie pozwala na stwierdzenie, że proponowana transakcja mogłaby prowadzić do powstania problemów związanych z konkurencją na innych rynkach niż rynki sektorowe we Francji oraz w sześciu innych państwach, które decyzja w motywach 782 i 783 wskazuje jako rynki, na które ma wpływ koncentracja.

407 Decyzja w szczególności nie zawiera żadnej analizy struktury konkurencyjnej krajowych rynków sektorowych, na które sporna koncentracja nie ma wpływu […].

408 Ze względu na luki i sprzeczności w analizie struktur dystrybucji, Komisja nie może także uwzględnić jako istotną przewagę konkurencyjną podmiotu powstałego w wyniku połączenia ani jego rzekomo uprzywilejowanego dostępu do dystrybucji, wynikającego z jego pozycji na wszystkich rynkach materiałów elektrycznych niskiego napięcia na poziomie dystrybucji, ani braku zdolności hurtowników do wywierania nacisku konkurencyjnego na nowy podmiot.

409 Z uwagi na abstrakcyjny i oderwany charakter krajowych rynków sektorowych, jaki należy uwzględnić, wskaźniki siły gospodarczej oparte na niezrównanej gamie produktów oraz nieporównywalnej gamie znaków towarowych grupy Schneider Legrand doprowadziły Komisję do jeszcze dalej posuniętego przecenienia wpływu koncentracji […] na krajowe rynki sektorowe, na które ma wpływ ta koncentracja.

410 Podobnie jest, z jednej strony, z odmową uwzględnienia przez Komisję łącznych sprzedaży zrealizowanych przez ABB i Siemensa na krajowych rynkach elementów do tablic elektrycznych, na które wpływ ma koncentracja, a z drugiej strony z lukami, w szczególności w analizie wpływu tej koncentracji na duńskie rynki elementów do terminali oraz na włoskie rynki elementów do tablic rozdzielczych i terminali.

411 Błędy w analizie i ocenie, uwzględnione powyżej, mogą zatem pozbawić wartości dowodowej ekonomiczną ocenę wpływu koncentracji […], na jakiej jest oparte podważane stwierdzenie niezgodności ze wspólnym rynkiem.

412 Jednakże, niezależnie od zasięgu luk, jakie mogą pojawić się w decyzji Komisji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, mogą one powodować nieważność jedynie w przypadku gdy oraz w zakresie, w jakim wszystkie inne elementy zawarte w tej decyzji pozwalają Sądowi uznać za ustalone, że w każdym razie dokonanie koncentracji doprowadzi do stworzenia lub umocnienia pozycji dominującej, w wyniku czego zostanie znacząco utrudniona skuteczna konkurencja w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia […].

413 W tym zakresie stwierdzone błędy nie mogą same z siebie wystarczyć do podważenia zarzutów, jakie Komisja uwzględniła w odniesieniu do każdego z francuskich rynków sektorowych, wyliczonych w motywach 782 i 783.

414 Sąd zauważa w tej kwestii, że Schneider rzeczywiście nie podważała analizy wpływu koncentracji […] na te rynki. Przeciwnie, zarzuciła ona Komisji, że dokonała ekstrapolacji na inne krajowe rynki sektorowe, na które ma wpływ koncentracja, sytuacji konkurencyjnej na rynkach francuskich, powstałej po koncentracji […].

415 Rzeczywiście, w świetle okoliczności faktycznych zawartych w decyzji, nie można nie zgodzić się z wnioskiem Komisji, zgodnie z którym proponowana transakcja stworzy lub umocni na rynkach francuskich, na których każda z dwóch zgłaszających stron była już bardzo silna, pozycję dominującą, w wyniku czego […] skuteczna konkurencja na wspólnym rynku lub jego znaczącej części zostanie znacząco utrudniona w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia […].

416 Z decyzji wynika bowiem, że grupa Schneider/Legrand posiada na każdym z rynków francuskich, na które wpływ ma koncentracja, udziały w rynku wskazujące na dominację lub wzmocnioną pozycję dominującą, biorąc pod uwagę słabą pozycję i rozproszenie udziałów w rynku głównych konkurentów podmiotu powstałego w wyniku połączenia. […]

417 Ponadto Komisja stwierdziła […], czego Schneider nie zakwestionowała, i co zresztą wynika z decyzji […], że ceny materiałów elektrycznych niskiego napięcia, płacone przez hurtowników, były średnio znacznie wyższe we Francji niż na innych krajowych rynkach, na które wpływ ma koncentracja, przed dokonaniem tej koncentracji.

418 […] niewątpliwe jest, że rywalizacja pomiędzy zgłaszającymi stronami odbywała się w przeważającej części na rynkach sektorowych, o których mowa w zarzutach, oraz że koncentracja […] doprowadziłaby do zniesienia głównego czynnika konkurencji.

[…]

419 Leżąca u podstaw decyzji analiza ekonomiczna może być zatem uznana za niewystarczającą jedynie w odniesieniu do krajowych rynków sektorowych, na które wpływ ma koncentracja, innych niż rynki francuskie, przy czym te ostatnie stanowią bez wątpienia znaczącą część wspólnego rynku w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia […]".

57 W odniesieniu do naruszenia prawa do obrony spółki Schneider, które miało zniekształcić analizę wpływu koncentracji na francuskie rynki sektorowe oraz proponowanych przez skarżącą środków zaradczych, w wyroku Schneider I stwierdzono, co następuje:

„444 Komisja była […] tym bardziej zobowiązana do wyjaśnienia w sposób zrozumiały problemów konkurencji wiążących się z proponowaną transakcją, tak by umożliwić zgłaszającym stronom skuteczne i dokonane w stosownym czasie przedstawienie propozycji zbycia aktywów, które mogłyby w stosownych przypadkach uczynić koncentrację zgodną ze wspólnym rynkiem.

445 […] z lektury pisma w sprawie przedstawienia zarzutów [z dnia 3 sierpnia 2001 r.] nie wynika, że z wystarczającym stopniem jasności i precyzji przeanalizowano w nim kwestię umocnienia pozycji Schneider wobec francuskich dystrybutorów materiałów elektrycznych niskiego napięcia, wynikającego nie tylko z dodatkowej sprzedaży Legrand na rynkach elementów do tablic elektrycznych, ale także z wiodącej pozycji Legrand w segmentach wyposażenia elektrycznego do ultraterminali. Należy w szczególności zauważyć, że ogólny wniosek pisma w sprawie przedstawienia zarzutów wylicza poszczególne, krajowe rynki sektorowe, na które ma wpływ koncentracja […], nie podkreślając jakiegokolwiek powiązania pozycji zajmowanej przez jedną z dwóch zgłaszających stron na danym rynku produktów z pozycją innej strony na innym rynku sektorowym.

[…]

453 […] pismo w sprawie przedstawienia zarzutów nie umożliwiło Schneider zmierzenia w całym ich zasięgu problemów związanych z konkurencją, wskazanych przez Komisję, ze względu na koncentrację […] na francuskim rynku materiałów elektrycznych niskiego napięcia na poziomie dystrybucji.

454 Wynika z tego, że prawo do obrony spółki Schneider zostało naruszone pod kilkoma względami.

455 Przede wszystkim Schneider została pozbawiona możliwości skutecznego zakwestionowania, co do istoty sprawy, tezy Komisji polegającej na uwzględnieniu na poziomie dystrybucji umocnienia we Francji pozycji dominującej Schneider w sektorze elementów do tablic rozdzielczych i terminali z uwagi na wiodącą pozycję Legrand w dziedzinie wyposażenia do ultraterminali.

456 Schneider nie umożliwiono zatem skutecznego przedstawienia swych uwag w tym względzie zarówno w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, jak i podczas rozprawy z dnia 21 sierpnia 2001 r.

457 Gdyby tak nie było, Komisja mogłaby zmienić swe stanowisko lub, przeciwnie, wzmocnić dowodzenie swej tezy poprzez nowe elementy, tak że w każdym razie decyzja mogłaby być inna.

458 Należy również uznać, że Schneider nie skorzystała z możliwości skutecznego przedstawienia w stosownym czasie propozycji zbycia aktywów o zasięgu wystarczającym dla umożliwienia rozwiązania problemów związanych z konkurencją, wskazanych przez Komisję, na rozpatrywanych francuskich rynkach sektorowych.

459 Sąd podnosi w tym względzie, że Schneider podkreśliła na rozprawie, że rzeczywiście nie mogła zaproponować we właściwym czasie środków zaradczych wobec problemów związanych z konkurencją, z uwagi na które nie podważyła ona decyzji.

460 Schneider mogła być w ten sposób pośrednio pozbawiona możliwości uzyskania zgody, jakiej Komisja mogła udzielić na proponowane środki zaradcze, gdyby zgłaszającym stronom umożliwiono przedstawienie w stosownym czasie propozycji wycofania się, o zasięgu wystarczającym, aby rozwiązać wszystkie problemy związane z konkurencją, wskazane przez Komisję na poziomie dystrybucji we Francji.

461 Wpływ tych nieprawidłowości jest tym większy, że — jak kilkakrotnie podniosła Komisja na rozprawie — środki zaradcze stanowią jedyny środek

mogący zapobiec stwierdzeniu niezgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, objęty przepisami art. 2 ust. 3 rozporządzenia.

462 W konsekwencji, z powodu tego, że przy wydawaniu decyzji naruszono prawo do obrony, należy uwzględnić ten zarzut.

463 W tych okolicznościach decyzja powinna zostać uznana za nieważną, bez potrzeby orzekania w sprawie innych zarzutów i argumentów podniesionych przez Schneider na poparcie jej skargi i skierowanych, między innymi, przeciwko dokonanej przez Komisję ocenie propozycji zbycia aktywów przedstawionych przez Schneider, mających na celu uczynienie koncentracji zgodną ze wspólnym rynkiem.

464 Na mocy art. 233 WE do Komisji należy podjęcie środków, które zapewnią wykonanie niniejszego wyroku stwierdzającego nieważność.

465 Te środki wykonawcze powinny być zgodne z motywami stanowiącymi konieczne uzasadnienie sentencji wyroku (zob. wyrok Trybunału z dnia 26 kwietnia 1988 r. w sprawach połączonych 97/86, 99/86, 193/86 i 215/86 Asteris i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 2181, pkt 27). Istotne motywy niniejszego wyroku stanowią między innymi, aby w przypadku gdy zostanie wznowione badanie zgodności zgłaszanej koncentracji ze wspólnym rynkiem, Schneider umożliwiono także, w odniesieniu do krajowych rynków sektorowych, na jakie ma wpływ koncentracja, w przypadku których analiza ekonomiczna zawarta w decyzji nie została oddalona przez niniejszy wyrok, czyli francuskich rynków sektorowych, skuteczne przedstawienie swej obrony oraz, w stosownym przypadku, zaproponowanie środków zaradczych odpowiadających zarzutom uwzględnionym i wcześniej sprecyzowanym przez Komisję".

58 W konsekwencji w wyroku z dnia 22 października 2002 r. w sprawie T-77/02 Schneider Electric przeciwko Komisji (Rec. str. II-4201, zwanym dalej „wyrokiem Schneider II"), Sąd stwierdził nieważność decyzji o rozdzieleniu, gdyż stanowiła ona środek wykonawczy unieważnionej decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, bez konieczności badania innych zarzutów niezgodności z prawem, podniesionych niezależnie przeciwko decyzji o rozdzieleniu.

59 Komisja nie wniosła odwołań od wyroków Schneider I i Schneider II, które nabyły zatem powagi rzeczy osądzonej.

60 Pismem z dnia 29 października 2002 r. Schneider podkreśliła znaczenie i poważne konsekwencje finansowe terminów procesowych oraz podkreśliła, że środki zaradcze zaproponowane przez nią w odniesieniu do rynku we Francji w dniu 24 września 2001 r. mogą służyć jako tymczasowa podstawa dla ponownego zbadania zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, w oczekiwaniu na przedstawienie ewentualnych zarzutów.

61 Komisja opublikowała w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* z dnia 15 listopada 2002 r. (Dz.U. C 279, str. 22) opinię dotyczącą wznowienia postępowania w sprawie kontroli koncentracji, wyjaśniając, że na mocy art. 10 ust. 5 rozporządzenia terminy badania rozpoczęły bieg w dniu 23 października 2002 r., czyli po ogłoszeniu wyroku Schneider I. Komisja dodała, że po pierwszej analizie etapu I oraz bez uszczerbku dla decyzji końcowej koncentracja może wchodzić w zakres stosowania rozporządzenia oraz wezwała strony trzecie do przedstawienia ich ewentualnych uwag.

62 W piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 13 listopada 2002 r., Komisja poinformowała Schneider, że koncentracja może zakłócić konkurencję na francuskich rynkach sektorowych, z uwagi na znaczne pokrywanie się udziałów w rynku Schneider i Legrand, zniknięcie ich tradycyjnej rywalizacji, znaczenie znaków towarowych podmiotu Schneider-Legrand, jego siłę wobec hurtowników oraz brak możliwości zastąpienia przez jakiegokolwiek konkurenta presji konkurencyjnej wywieranej przez Legrand przed dokonaniem koncentracji.

63 Komisja podniosła w szczególności:

„A zatem koncentracja skutkuje na każdym z rynków, na jaki ma wpływ koncentracja, na którym jedna lub druga strona zajmowała pozycję dominującą przed koncentracją, eliminacją bezpośredniego konkurenta, który jako jedyny był w stanie wywierać presję konkurencyjną na przedsiębiorstwo dominujące dzięki powiązaniu z bardzo silnymi pozycjami w tej samej grupie w innych segmentach tego samego sektora, między innymi w odniesieniu do powszechnej znajomości ich znaków towarowych oraz stosunków handlowych z hurtownikami".

64 W dniu 14 listopada 2002 r. Schneider zaproponowała Komisji przyjęcie środków zaradczych mających na celu zniesienie pokrywania się działalności pomiędzy Schneider i Legrand na francuskich rynkach sektorowych, na które ma wpływ koncentracja.

65 W piśmie z dnia 25 listopada 2002 r. Schneider zwróciła uwagę Komisji na to, że argumenty przedstawione w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 13 listopada 2002 r. posiadają, z uwagi na niezbadanie skutków koncentracji na poszczególnych rynkach, niesprecyzowany charakter i znaczenie, wykluczające udowodnienie istnienia antykonkurencyjnego skutku na rynkach, na które ma wpływ koncentracja, oraz że ogólne stwierdzenia Komisji zostały podważone przez rzeczywistość.

66 Pismem z dnia 29 listopada 2002 r. Komisja poinformowała Schneider, że środki zaradcze, jakie kolejno przedstawiła, nie wystarczają do wyeliminowania wszelkich ograniczeń konkurencji wynikających z koncentracji, z uwagi na istniejące wątpliwości w odniesieniu do żywotności i niezależności zbywanych rodzajów działalności oraz niezdolności proponowanych środków do stworzenia przeciwwagi dla siły podmiotu Schneider/Legrand.

67 W wyroku z dnia 29 listopada 2002 r. cour d'appel de Versailles (Francja), orzekając w trybie tymczasowym, stwierdził, że propozycje środków zaradczych Schneider nie zostały poddane uprzedniemu zatwierdzeniu przez prezesa Legrand, z naruszeniem wyżej wspomnianego pisma z dnia 12 stycznia 2001 r., oraz w konsekwencji nakazał Schneider wycofanie „propozycji dezinwestycji dotyczących aktywów Legrand i przez nią niezatwierdzonych".

68 Pismem z dnia 2 grudnia 2002 r. Schneider zarzuciła Komisji podważenie żywotności i zdolności jej środków zaradczych do zapewnienia utrzymania konkurencyjnej sytuacji na rynkach francuskich, na jakie ma wpływ koncentracja, i oświadczyła, że na tym bardzo zaawansowanym etapie postępowania stanowisko Komisji uniemożliwia kontynuację dyskusji. Aby zakończyć trwającą ponad rok niepewność, Schneider ogłosiła więc Komisji swą decyzję sprzedaży Legrand na rzecz Wendel-KKR.

69 Faksem z dnia 3 grudnia 2002 r. Schneider potwierdziła swą decyzję wobec Komisji, wyjaśniając, że zgodnie z postanowieniami umowy sprzedaży z dnia 26 lipca 2002 r. przeprowadzenie sprzedaży Legrand na rzecz Wendel-KKR nie wiąże się już z żądną inicjatywą z jej strony i powinno nastąpić w dniu 10 grudnia 2002 r.

70 Decyzją z dnia 4 grudnia 2002 r. Komisja wszczęła etap II postępowania w sprawie kontroli koncentracji, stwierdzając, że środki zaradcze proponowane przez Schneider uniemożliwiają, na etapie dochodzenia, wyeliminowanie poważnych wątpliwości istniejących w odniesieniu do zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem w świetle skutków, jakie wywiera ona na francuskie rynki sektorowe, wskazane w pkt 782 i 783 decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem.

71 Komisja uwzględniła między innymi, że rodzaje działalności, których zbycie zaproponowano, dotyczyły aktywów Legrand i okazały się naruszać wyrok cour d'appel de Versailles, i odrzuciła, pomocniczo, środki zaproponowane z uwagi na żywotność i niezależność podmiotów, o których mowa.

72 W dniu 10 grudnia 2002 r. Schneider przekazała swój udział w Legrand na rzecz Wendel-KKR i następnego dnia poinformowała o tym służby Komisji.

73 Pismem z dnia 13 grudnia 2002 r. Komisja poinformowała Schneider o zamknięciu, z uwagi na bezprzedmiotowość, postępowania w sprawie badania, ponieważ Schneider już nie kontrolowała Legrand.

74 W dniu 10 lutego 2003 r. Schneider wniosła skargę o stwierdzenie nieważności decyzji o rozpoczęciu etapu II z dnia 4 grudnia 2002 r. i decyzji o zamknięciu z dnia 13 grudnia 2002 r. (sprawa T-48/03).

75 Postanowieniami z dnia 29 października 2004 r. w sprawach T-310/01 DEP i T-77/02 DEP Schneider Electric przeciwko Komisji (niepublikowane w Zbiorze) Sąd obliczył kwotę obciążających Komisję wydatków podlegających odzyskaniu przez Schneider w wysokości 419 595,32 EUR w sprawie T-310/01 oraz 426 275,06 EUR w sprawach T-77/02 i T-77/02 R.

76 Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie T-48/03 Schneider Electric przeciwko Komisji (Zb.Orz. str. II-111) Sąd odrzucił jako niedopuszczalną skargę o stwierdzenie nieważności w sprawie T-48/03, z uwagi na to, że kwestionowane decyzje o rozpoczęciu etapu II oraz o zamknięciu nie stanowią aktów niekorzystnych dla Schneider.

77 Schneider złożyła odwołanie od tego postanowienia, które wpłynęło do sekretariatu Trybunału w dniu 12 kwietnia 2006 r.

78 Odwołanie to zostało odrzucone postanowieniem Trybunału z dnia 9 marca 2007 r. (postanowienie w sprawie C-188/06 P Schneider Electric przeciwko Komisji, niepublikowane w Zbiorze). W pkt 48 tego postanowienia Trybunał orzekł, że Komisja zamierzała, wybierając wznowienie etapu I postępowania w sprawie kontroli koncentracji, wyciągnąć konsekwencje z wyroku Schneider I, podejmując wszelkie środki ostrożności konieczne w celu zapewnienia braku ewentualnego naruszenia prawa do obrony spółki Schneider.

Przebieg postępowania i żądania stron

79 W dniu 10 października 2003 r. Schneider wniosła niniejszą skargę o odszkodowanie.

80 Decyzją z dnia 2 grudnia 2003 r. prezes Sądu przydzielił sprawę czwartej izbie.

81 W dniu 11 grudnia 2003 r. Sąd (czwarta izba) przyjął środki organizacji postępowania, ograniczając debatę do zasady powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty oraz metody oceny szkody.

82 Postanowieniami z dnia 20 kwietnia 2004 r. i z dnia 6 grudnia 2004 r. Republika Federalna Niemiec i Republika Francuska, odpowiednio, zostały dopuszczone do sprawy w charakterze interwenientów, pierwsza, na poparcie żądań Komisji, a druga, na poparcie żądań Schneider.

83 Na wniosek Komisji Sąd w dniu 13 października 2004 r. zdecydował o przekazaniu sprawy czwartej izbie w składzie powiększonym.

84 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (czwarta izba w składzie powiększonym) postanowił wszcząć procedurę ustną i zadać pytania na piśmie głównym stronom postępowania, które odpowiedziały w wyznaczonych terminach.

85 Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2007 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.

86 Schneider, popierana przez Republikę Francuską, wnosi do Sądu o:

— tytułem żądania głównego:

— zasądzenie od Wspólnoty na jej rzecz kwoty 1 663 734 716,76 EUR, z zastrzeżeniem obniżenia do kwoty wydatków podlegających odzyskaniu, określonej przez postanowienia dotyczące ustalenia kosztów sądowych wydane w sprawach T-310/01 DEP i T-77/02 DEP, oraz podwyższenia, z uwagi na, po pierwsze, odsetki naliczane od dnia 4 grudnia 2002 r. aż do całkowitej wypłaty, zgodnie z roczną stopą oprocentowania wynoszącą 4% oraz, po drugie, kwotę podatku, który Schneider będzie dłużna, w momencie jego pobrania, od kwoty przyznanego odszkodowania;

— tytułem żądania ewentualnego:

— uznanie skargi za dopuszczalną;

— stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty;

— ustalenie procedury, jaką należy przeprowadzić w celu określenia wysokości szkody podlegającej naprawieniu, rzeczywiście poniesionej przez Schneider;

— w każdym razie obciążenie Komisji całością kosztów postępowania.

87 Komisja, popierana przez Republikę Federalną Niemiec, wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi jako częściowo niedopuszczalnej oraz oddalenie jej jako całkowicie bezzasadnej;

— obciążenie Schneider kosztami.

W przedmiocie dopuszczalności

Argumenty uczestników

88 Komisja, nie podnosząc zarzutu niedopuszczalności na podstawie art. 114 regulaminu, w odpowiedzi na skargę utrzymuje, że przedstawienie przez Schneider niektórych żądań zawiera ogólne odesłania do zarzutów przytoczonych na poparcie trzech skarg o stwierdzenie nieważności w sprawach T-310/01, T-77/02 i T-48/03, które

różnią się z uwagi na ich przedmiot i tytuł od argumentacji niniejszego postępowania odszkodowawczego. Te trzy ogólne odesłania nie spełniają wymogów z art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości oraz art. 44 ust. 1 lit. c) regulaminu Sądu.

89 Komisja ogranicza się w ten sposób do podważenia zasadności wyłącznie argumentacji przedstawionej w skardze, a więc nie uważa, że jest zobowiązana do odpowiadania na argumentację przedstawioną na poparcie zarzutów nieważności przedstawionych w trzech skargach o stwierdzenie nieważności, ponieważ nie jest ona powtórzona w niniejszej skardze, a jedynie przywołana poprzez odesłanie.

90 Ponadto Komisja podkreśla, że w skardze nie podjęto żadnego wysiłku, aby zidentyfikować, uzasadnić i zakwalifikować charakter rzekomego związku pomiędzy zachowaniem, jakie jest jej zarzucane, a każdym z przywoływanych, głównych elementów szkody.

91 Schneider odpowiada co do zasady, że przedstawienie całej argumentacji, jaką sformułowała ona w skardze, spełnia warunki dopuszczalności, jakie stawiają mające zastosowanie przepisy proceduralne, uszczegółowione przez orzecznictwo.

Ocena Sądu

92 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału, mającym zastosowanie do postępowania przed Sądem na podstawie art. 53 akapit pierwszy tego statutu oraz art. 44 § 1 lit. c) regulaminu Sądu, każda skarga musi wskazywać przedmiot sporu oraz zawierać zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów.

93 Wskazanie to powinno być na tyle jasne i precyzyjne, by umożliwić stronie pozwanej przygotowanie obrony, a Sądowi — wydanie orzeczenia w przedmiocie skargi, w razie potrzeby bez dodatkowych informacji. Aby zagwarantować pewność prawa i prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości konieczne jest, aby istotne okoliczności faktyczne i prawne, na których oparta jest skarga, wynikały z samej jej treści, nawet w zwięzłej formie, lecz w sposób spójny i zrozumiały (postanowienie Sądu z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie T-294/04 Internationaler Hilfsfonds przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-2719, pkt 23).

94 Aby spełnić te wymogi, skarga zmierzająca do naprawienia szkody wyrządzonej przez instytucję wspólnotową powinna zawierać elementy, które umożliwiają zidentyfikowanie zachowania, jakie skarżący zarzuca instytucji, powody, dla których uważa on, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem oraz szkodą, którą rzekomo poniósł, a także charakter i zasięg tej szkody (wyrok Sądu z dnia 11 stycznia 2002 r. w sprawie T-210/00 Biret i Cie przeciwko Radzie, Rec. str. II-47, pkt 34, utrzymany w mocy w postępowaniu odwoławczym przez wyrok Trybunału z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-94/02 P Biret i Cie przeciwko Radzie, Rec. str. I-10565).

95 W niniejszym przypadku, odesłania w skardze do argumentacji przytoczonej na poparcie zarzutów zmierzających do stwierdzenia nieważności w sprawach T-310/01, T-77/02 i T-48/03, pomimo ich znaczenia i liczby, należy traktować jako zwykłe poszerzenie prezentacji przez skargę naruszeń prawa, które mogą wynikać z zachowania zarzucanego Komisji, czyli prezentacji, której dopuszczalności z punktu widzenia formy Komisja nie podważa.

96 Ze względu na tożsamość stron oraz podstawy prawnej, czyli naruszeń prawa, którymi jakoby jest dotknięte działanie Komisji, jakie istnieją między trzema skargami o stwierdzenie nieważności oraz niniejszym postępowaniem odszkodowawczym, należy uznać dopuszczalność odesłań dokonanych poprzez stwierdzenia zawarte w skardze, które także są dopuszczalne, do prezentacji zarzutów przytoczonych na poparcie trzech skarg o stwierdzenie nieważności.

97 Należy także odrzucić argumentację Komisji dotyczącą niedopuszczalności skargi ze względu na niewłaściwe przedstawienie związku przyczynowego pomiędzy wyrządzoną szkodą a zachowaniem zarzucanym Komisji.

98 Sądowi także wydaje się bowiem, że prezentacja związku przyczynowego, zawarta w skardze, odpowiada minimalnym wymogom formalnej dopuszczalności, jakie zgodnie z aktami prawnymi i orzecznictwem muszą spełniać skargi. Schneider bowiem z wystarczającym stopniem jasności i precyzji, umożliwiającym Komisji przygotowanie obrony, a Sądowi — wydanie orzeczenia w przedmiocie przytoczonych żądań odszkodowawczych, utrzymuje, że dwa naruszenia prawa popełnione przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem wyrządziły jej bezpośrednio szkodę oraz że całościowe zachowanie Komisji w trakcie postępowania w sprawie kontroli koncentracji przeszkodziło skarżącej w obniżeniu tej szkody poniżej kwoty żądanego odszkodowania.

99 Należy zatem odrzucić zgłoszone w tym względzie uwagi Komisji oraz uznać za dopuszczalną zarówno niniejszą skargę odszkodowawczą, jak i całą argumentację przytoczoną na jej poparcie.

Co do istoty sprawy

Ogólna argumentacja uczestników

100 Schneider utrzymuje, że dwa naruszenia prawa, które wyrok Schneider I zidentyfikował w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem wyrokiem, czyli, po pierwsze, braki w przeprowadzonej przez Komisję analizie wpływu koncentracji na krajowe rynki sektorowe poza Francją, a po drugie — naruszenie prawa do obrony skarżącej wynikające z niewystarczającego przedstawienia w piśmie w sprawie

przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. zarzutu opartego na powiązaniach na francuskich rynkach materiałów elektrycznych niskiego napięcia na poziomie dystrybucji hurtowej pozycji dominującej Schneider w sektorze elementów do tablic rozdzielczych i terminali z wiodącą pozycją Legrand w segmentach wyposażenia do ultraterminali, stanowią dwa wystarczająco istotne naruszenia przepisów prawa mających na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek.

101 Wprowadzenie w życie koncentracji nie mogło się odbyć jedynie z uwagi na niezgodne z prawem zachowanie Komisji. W związku z tym dwa istotne naruszenia prawa przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem doprowadziły w bezpośredniej konsekwencji, przede wszystkim do obniżenia wartości aktywów skarżącej ze względu, po pierwsze, na stratę księgową zarejestrowaną w odniesieniu do aktywów Legrand, po drugie, brak zysku spowodowany niemożliwością osiągnięcia efektu synergii w wyniku koncentracji oraz wynikający z tego upadek strategii branżowej grupy oraz, po trzecie, poprzez bardzo negatywny wpływ na reputację skarżącej.

102 Następnie decyzja stwierdzająca niezgodność ze wspólnym rynkiem bezpośrednio naraziła Schneider, po pierwsze, na koszty związane z honorariami pełnomocnika ad hoc interweniującego w ramach postępowania administracyjnego mającego na celu rozdzielenie Schneider i Legrand oraz wznowienia badania koncentracji po ogłoszeniu wyroków Schneider I i Schneider II oraz, po drugie, na koszty poniesione z tytułu skarg w sprawach T-310/01, T-77/02 i T-77/02 R, wniesionych do Sądu, przy odliczeniu kwoty wydatków podlegających odzyskaniu, które już zostały przyznane Schneider na podstawie dwóch wyżej wspomnianych postanowień dotyczących ustalenia kosztów sądowych z dnia 29 października 2004 r. w sprawach T-310/01 DEP i T-77/02 DEP Schneider Electric przeciwko Komisji.

103 Wrogie zachowanie Komisji wobec Schneider w trakcie postępowania w sprawie kontroli koncentracji było kontynuowane i zaostrzyło się po wydaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, co, pomimo że nie było przyczyną pierwotnej szkody, przyczyniło się jednak do określenia jej końcowego zakresu.

104 Swoją postawą Komisja bowiem doprowadziła, po pierwsze, do powiększenia szkody pierwotnie wyrządzonej decyzją stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem, a po drugie, wyrządziła skarżącej dodatkowe szkody w postaci pewnych kosztów, jakie musiała ona ponieść od dnia 10 października 2001 r.

105 Po pierwsze, Komisja od początku postępowania w sprawie kontroli zachowywała się nielojalnie wobec Schneider, a następnie, po wydaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, naruszyła prawo skarżącej do przedstawienia swego stanowiska wobec bezstronnej władzy oraz poważnie naruszyła wyłączne uprawnienie do kontroli, jakie rozporządzenie zastrzega na rzecz tej instytucji. Podczas powtórnego badania koncentracji Komisja nie wykonała w dobrej wierze wyroku Schneider I, naruszyła ponownie prawo do obrony skarżącej, a wreszcie dokonała błędnej, nielojalnej i dyskryminacyjnej analizy jej środków zaradczych.

106 Po drugie, nieustępliwość Komisji przy określaniu warunków oraz terminu rozdzielenia Schneider i Legrand doprowadziła Schneider do poniesienia różnych kosztów honorariów dla doradców prawnych, bankowych i podatkowych w celu zbadania poszczególnych możliwych sposobów rozdzielenia. Wreszcie, wykorzystując napięcie, jakie istniało pomiędzy Schneider i Legrand po wydaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, Komisja skłoniła Legrand do wniesienia przeciwko Schneider powództwa do sądu we Francji w listopadzie 2002 r., a następnie powołała się na decyzję sądu krajowego w związku z dążeniem skarżącej do uzyskania stwierdzenia zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem. Wyniknęły z tego dodatkowe koszty, których Schneider nigdy nie musiałaby ponieść.

107 Komisja odpowiada, co do zasady, że żadne z dwóch stwierdzonych w wyroku Schneider I naruszeń prawa przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem nie jest wystarczająco istotne, aby mogło stanowić przewinienie mogące prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty wobec Schneider.

108 Inne zarzucane, zawinione zachowania w żaden sposób nie mogą być ustalone, a w każdym razie nie mogą być traktowane jako wystarczająco istotne naruszenia prawa wspólnotowego, które mogą stanowić przewinienie mogące prowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty.

109 Schneider twierdzi, w odniesieniu do wysokości poniesionej szkody, że strata wartości odnotowana w odniesieniu do jej aktywów wzrosła w dniu wydania niezgodnej z prawem decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, czyli w dniu 10 października 2001 r., do kwoty zawartej w przedziale od 2,483 do 3,326 mld EUR. Szkoda ta następnie zmieniała się, aby ostatecznie ukształtować się na poziomie 1,663 734 716,76 EUR, w tym koszty poniesione przez skarżącą z uwagi na wszystkie zawinione zachowania Komisji.

110 Decyzja stwierdzająca niezgodność ze wspólnym rynkiem spowodowała po stronie Schneider utratę wartości aktywów pomiędzy dniem ogłoszenia POZ, w odniesieniu do papierów wartościowych Legrand, w styczniu 2001 r., a datą wykonania umowy sprzedaży w grudniu 2002 r. Strata ta obejmuje: stratę księgową stwierdzoną w odniesieniu do aktywów Legrand, utratę zysku z uwagi na brak możliwości osiągnięcia efektów synergii w związku z koncentracją, wynikające z tego naruszenie strategii branżowej Schneider oraz pogorszenie wizerunku.

111 Komisja odpowiada, że nie została ustalona żadna szkoda. W tym względzie podważa ona zarówno rzeczywisty i niewątpliwy charakter zarzucanego obniżenia wartości aktywów, jak i metodę proponowaną przez Schneider w celu dokonania oceny tego elementu szkody. Także od skarżącej zależało uniknięcie nadmiernych kosztów honorariów po wydaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem. Komisja zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia szczegółowej analizy faktur przedstawionych na poparcie tych żądań oraz możliwość uzupełnienia i dostosowania metody oceny szkody.

112 W każdym razie Komisja zaprzecza istnieniu związku przyczynowego pomiędzy zarzucanymi jej zachowaniami i poszczególnymi przytaczanymi elementami szkody. W tym względzie Komisja podkreśla bardzo hipotetyczny charakter stwierdzenia Schneider, zgodnie z którym w przypadku braku naruszeń prawa zarzucanych Komisji koncentracja zostałaby dozwolona i doprowadzona do końca.

Wstępne stwierdzenia Sądu

113 Należy przede wszystkim przypomnieć, że — jak wynika z utrwalonego orzecznictwa — stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE za bezprawne postępowanie jej organów uzależnione jest od spełnienia łącznie wszystkich przesłanek, a mianowicie: bezprawności postępowania zarzucanego instytucjom, rzeczywistego charakteru szkody oraz istnienia związku przyczynowego między zarzucanym postępowaniem a powoływaną szkodą (wyrok Trybunału z dnia 29 września 1982 r. w sprawie 26/81 Oleifici Mediterranei przeciwko EWG, Rec. str. 3057, pkt 16 oraz wyrok Sądu z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie T-383/00 Beamglow przeciwko Parlamentowi i in., Zb.Orz. str. II-5459, pkt 95).

114 W przypadku gdy — jak w niniejszej sprawie — jako podstawę skargi odszkodowawczej powołuje się niezgodność z prawem aktu prawnego, podstawa ta, aby mogła prowadzić do stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty, powinna stanowić wystarczająco istotne naruszenie przepisu prawa mającego na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek.

115 Kryterium decydującym w tym względzie jest oczywiste i poważne naruszenie przez instytucję wspólnotową granic przysługującego jej swobodnego uznania [wyrok Trybunału z dnia 19 kwietnia 2007 r. w sprawie C-282/05 P Holcim (Deutschland) przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. I-2941, pkt 47].

116 System wypracowany przez Trybunał w zakresie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty uwzględnia między innymi złożoność sytuacji, które podlegają uregulowaniu, trudności w stosowaniu czy interpretacji określonych aktów, a w szczególności zakres swobodnego uznania przysługującego podmiotowi, który wydał zaskarżony akt [wyrok w sprawie Holcim (Deutschland) przeciwko Komisji, pkt 50].

117 Jeżeli dana instytucja dysponuje znacznie ograniczoną swobodą uznania bądź nie ma takiej swobody, jakiekolwiek naruszenie prawa wspólnotowego może być wystarczające dla stwierdzenia wystąpienia wystarczająco istotnego naruszenia [wyrok w sprawie Holcim (Deutschland) przeciwko Komisji, pkt 47].

118 Podobnie jest w przypadku, gdy instytucja pozwana narusza ogólny obowiązek należytej staranności (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 27 marca 1990 r. w sprawie C-308/87 Grifoni przeciwko EWEA, Rec. str. I-1203, pkt 13 i 14) lub w sposób nieprawidłowy stosuje dane przepisy materialne lub proceduralne (wyrok Trybunału z dnia 14 lipca 1967 r. w sprawach połączonych 5/66, 7/66 i od 13/66 do 24/66, Kampffmeyer i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 317, 339 i 340).

119 Ponadto do strony, która dąży do stwierdzenia odpowiedzialności Wspólnoty, należy dostarczenie przekonujących dowodów potwierdzających istnienie lub zakres szkody, na jaką się powołuje, oraz ustalenie pomiędzy tą szkodą a zarzucanym zachowaniem danej instytucji wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowo-skutkowego (wyrok Trybunału z dnia 4 października 1979 r. w sprawach połączonych 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 i 45/79 Dumortier Frères i in. przeciwko Radzie, Rec. str. 3091, pkt 21; wyrok Sądu z dnia 24 października 2000 r. w sprawie T-178/98 Fresh Marine przeciwko Komisji, Rec. str. II-3331, pkt 118, utrzymany w mocy w postępowaniu odwoławczym przez wyrok Trybunału z dnia 10 lipca 2003 r. w sprawie C-472/00 P Komisja przeciwko Fresh Marine, Rec. str. I-7541).

120 Jeśli jedna z trzech przesłanek stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty nie jest spełniona, żądania odszkodowawcze powinny być oddalone, bez konieczności badania dwóch pozostałych przesłanek (wyrok Trybunału z dnia 15 września 1994 r. w sprawie C-146/91 KYDEP przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. I-4199, pkt 81 oraz wyrok Sądu z dnia 20 lutego 2002 r. w sprawie T-170/00 Förde-Reederei przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. II-515, pkt 37), a sąd wspólnotowy nie jest zobowiązany do przeprowadzania badania w określonym porządku (wyrok Trybunału z dnia 9 września 1999 r. w sprawie C-257/98 P Lucaccioni przeciwko Komisji, Rec. str. I-5251, pkt 13).

121 W związku z tym Komisja podnosi, że gdyby jej odpowiedzialność finansowa powstała w okolicznościach takich jak okoliczności niniejszego przypadku, jej zdolność do wykonywania w pełni funkcji regulatora konkurencji, jaką jej powierza traktat WE, byłaby zagrożona z uwagi na skutek hamujący kontrolę koncentracji, jaki mógłby wynikać z ryzyka konieczności pokrycia szkód podnoszonych przez dane przedsiębiorstwa.

122 Należy przyznać, że taki skutek, sprzeczny z ogólnym interesem wspólnotowym, mógłby powstać, gdyby pojęcie istotnego naruszenia prawa wspólnotowego było rozumiane jako obejmujące wszelkie błędy lub zawinienia, które, nawet jeśli przedstawiają niewątpliwy stopień istotności, wpisują się, ze względu na ich charakter lub zasięg, w zakres normalnego zachowania instytucji zobowiązanej do dbania o stosowanie reguł konkurencji, które są złożone, delikatne i podlegają szerokiej swobodzie interpretacyjnej.

123 Nie można zatem uznać za wystarczająco istotne naruszenie prawa wspólnotowego, do celów stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty, naruszenia obowiązku prawnego, które, niezależnie od tego jak bardzo należy nad nim ubolewać, może być wytłumaczone obiektywnymi ograniczeniami, jakie nałożone są na działania instytucji i jej urzędników z uwagi na skutek przepisów regulujących kontrolę koncentracji.

124 Zachowanie instytucji rodzi natomiast prawo do naprawienia szkód, które wynikają z zachowania instytucji, w przypadku gdy zachowanie to wyraża się w akcie oczywiście sprzecznym z przepisem prawa i znacząco szkodliwym dla interesów stron trzecich wobec instytucji i nie może być ani uzasadnione, ani wytłumaczone szczególnymi ograniczeniami, jakie nałożone są w obiektywny sposób na służbę w ramach jej normalnego funkcjonowania.

125 Taka definicja progu powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty chroni margines swobody działania oraz swobodę oceny, z jakich powinien korzystać, w interesie ogólnym, wspólnotowy regulator konkurencji, zarówno w ramach wydawania decyzji w sprawie stosowności, jak i interpretacji i stosowania odpowiednich przepisów wspólnotowego prawa pierwotnego i wtórnego, nie pozwalając, aby ciężar konsekwencji oczywistych i niewybaczalnych naruszeń spoczywał na stronach trzecich.

126 To właśnie w świetle tych zasad należy zbadać, czy Komisja popełniła wystarczająco istotne naruszenia przepisów prawa, które mają na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek, wydając decyzję stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem, unieważnioną wyrokiem Schneider I, przed rozpatrzeniem elementów zwiększających szkodę, opartych na całościowym zachowaniu przyjętym przez instytucję podczas postępowania w sprawie kontroli koncentracji.

W przedmiocie naruszeń prawa przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem

W przedmiocie braków stwierdzonych w analizie wpływu koncentracji

— Argumenty uczestników

127 Schneider utrzymuje, że błędy, pominięcia i sprzeczności stwierdzone przez wyrok Schneider I w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, na poziomie

oceny wpływu koncentracji na krajowe rynki sektorowe poza Francją, stanowią wystarczająco istotne naruszenia, których nie może uzasadnić ani złożoność kontroli koncentracji, ani ewentualne ograniczenia czasowe, biorąc pod uwagę zawieszenie czteromiesięcznego terminu wyznaczonego Komisji w celu wydania decyzji w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

128 Komisja odpowiada, że z uwagi na brak dowodu na oczywiste i poważne przekroczenie granic jej szerokiego zakresu swobodnego uznania, te naruszenia prawa nie są wystarczająco istotne, w świetle złożoności badanych sytuacji, prospektywnego charakteru analiz rynku oraz wymogu sprawności postępowania w sprawie kontroli. W każdym razie Sąd wyjaśnił w pkt 412 wyroku Schneider I, że popełnione błędy nie mogły prowadzić do stwierdzenia nieważności decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem.

— Ocena Sądu

129 Nie można co do zasady wykluczyć, że oczywiste i poważne błędy w analizie ekonomicznej, leżącej u podstaw decyzji wydawanych w ramach polityki konkurencji, mogą stanowić wystarczająco istotne naruszenia przepisu prawa, aby powstała odpowiedzialność pozaumowna Wspólnoty.

130 Jednakże takie określenie wymaga przede wszystkim zweryfikowania, czy przepis naruszony błędną analizą ma na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek. Tymczasem, o ile pewne zasady i przepisy, jakich należy przestrzegać przy dokonywaniu analizy konkurencyjnej, mają charakter przepisów przyznających uprawnienia jednostkom, wszystkie normy prawa pierwotnego lub wtórnego albo też wywodzące się z orzecznictwa, jakich Komisja musi przestrzegać w ramach dokonywania ocen ekonomicznych, nie mogą być automatycznie uważane za posiadające taki charakter.

131 Należy następnie uwzględnić fakt, że analizami ekonomicznymi, koniecznymi do zakwalifikowania sytuacji lub operacji w prawie konkurencji, są co do zasady, zarówno na płaszczyźnie okoliczności faktycznych, jak i rozumowania przeprowadzonego na podstawie ich opisu, złożone i trudne wypowiedzi intelektualne, do których mogą się wkraść pewne braki, takie jak przybliżenia, niespójności, a nawet pominięcia, biorąc pod uwagę ograniczenia terminu, jakie są nałożone na instytucję. Jest tak tym bardziej w przypadku, gdy — jak przy kontroli koncentracji — analiza obejmuje aspekt prospektywny. Waga niedostatków logicznych lub dokumentacyjnych, w tych okolicznościach, nie zawsze stanowi okoliczność wystarczającą do powstania odpowiedzialności Wspólnoty.

132 Ponadto należy przypomnieć, że Komisja dysponuje swobodnym uznaniem w celu zachowania kontroli nad wspólnotową polityką konkurencji, co oznacza, że nie można od niej oczekiwać bezwzględnie stałej i niezmiennej praktyki w ramach wdrażania stosownych przepisów, a w związku z tym, że korzysta ona z pewnej swobody działania przy wyborze instrumentów ekonometrycznych, jakie ma do dyspozycji, a także przy wyborze stosownych podejść do badania zjawiska (zob. na przykład, w odniesieniu do definicji właściwego rynku, wyrok Sądu z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie T-219/99 British Airways przeciwko Komisji, Rec. str. II-5917, pkt 89 i nast., utrzymany w mocy w postępowaniu odwoławczym przez wyrok Trybunału z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie C-95/04 P British Airways przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. I-2331), o ile wybory te nie są oczywiście sprzeczne z przyjętymi zasadami dyscypliny ekonomicznej i są wprowadzane w życie w sposób konsekwentny.

133 Nie ma jednakże w niniejszym przypadku potrzeby orzekania w kwestii, czy trzy powyższe spostrzeżenia umożliwiają stwierdzenie, że wady analizy ekonomicznej oczekiwanych skutków koncentracji dla właściwych rynków sektorowych poza Francją przekraczają próg powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty.

134 Niedostatki stwierdzone wyrokiem Schneider I w analizie wpływu koncentracji na krajowe rynki sektorowe poza Francją nie mogły mieć bowiem wpływu na stwierdzenie niezgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, do jakiego ostatecznie Komisja doszła w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem.

135 Nawet w razie braku tego naruszenia prawa wspólnotowego Komisja nie była w stanie zezwolić na koncentrację, ponieważ na mocy pkt 413 wyroku Schneider I stwierdzone błędy nie mogły same w sobie być wystarczające do podważenia zarzutów przyjętych przez Komisję w odniesieniu do każdego z francuskich rynków sektorowych wymienionych w motywach 782 i 783 decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem. W świetle okoliczności faktycznych zawartych w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem nie można było, zgodnie z pkt 415 tegoż wyroku, nie przyjąć wniosku Komisji, zgodnie z którym koncentracja stworzy lub umocni na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia, na których obydwie strony były już bardzo silne, pozycję dominującą, w wyniku czego skuteczna konkurencja na wspólnym rynku lub jego znaczącej części zostanie znacząco utrudniona w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia.

136 O ile krytyka analizy ekonomicznej decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem nie ma wpływu na charakterystykę koncentracji w stosunku do francuskich rynków sektorowych, nie jest ona jednak zbędna w wyroku Schneider I, ponieważ prowadzi ona do unieważnienia oceny zgodności ze wspólnym rynkiem, dotyczącej innych rynków, a w konsekwencji ogranicza badanie poszanowania prawa do obrony do jedynej części decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, która pozostaje ważna, czyli części dotyczącej francuskich rynków sektorowych.

137 Aby dojść to tego wniosku wystarczyło, aby analiza ekonomiczna wpływu koncentracji została uznana za pozbawioną wartości dowodowej, co uczyniono w pkt 411 wyroku Schneider I, gdyż kwestia, czy wada ta także stanowiła wystarczająco istotne naruszenie prawa wspólnotowego, jest bez znaczenia w tym względzie.

138 W konsekwencji zarzut dotyczący wadliwej analizy ekonomicznej zawartej w decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem jest, z uwagi na swą konstrukcję, nieodpowiedni do tego, aby mógł samodzielnie wywrzeć jakiekolwiek konsekwencje dla dalszego biegu postępowania ani, w konsekwencji, wyrządzić Schneider szkodę odrębną od szkody ewentualnie wyrządzonej poprzez naruszenie prawa do obrony.

139 Sama wada decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, która zgodnie z wyrokiem w sprawie Schneider I mogła pozbawić skarżącą możliwości uzyskania decyzji korzystnej dla dokonania koncentracji, polega zatem na niezgodności stwierdzonej pomiędzy pismem w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. a samą decyzją stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem w odniesieniu do zarzutu opartego na powiązaniu pozycji stron koncentracji. A zatem, aby ustalić, czy próg powstania odpowiedzialności wspólnotowej został przekroczony poprzez decyzję stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem, należy ocenić charakter i wagę tej jedynej wady wspomnianej decyzji.

W przedmiocie prawa do obrony Schneider

— Argumenty uczestników

140 Schneider przypomina, że Komisja nie przedstawiła w sposób wystarczająco wyraźny i precyzyjny w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. zarzutu wobec zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, opartego na powiązaniu na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia na poziomie dystrybucji hurtowej pozycji dominującej Schneider w sektorze elementów do tablic rozdzielczych i terminali z wiodącą pozycją Legrand w segmentach wyposażenia do ultraterminali, pozbawiając w ten sposób skarżącą możliwości podważenia zasadności tego zarzutu w trakcie administracyjnego postępowania w sprawie kontroli oraz skutecznego przedstawienia środków zaradczych.

141 Od momentu zgłoszenia koncentracji Schneider dostarczyła jednak Komisji informacji na temat związków rzekomo istniejących pomiędzy danymi segmentami rynku 4 i 5, a odpowiednimi pozycjami stron koncentracji na tych rynkach we Francji, podkreślając od razu brak efektów holdingowych. Komisja przywołała ten zarzut jednak dopiero w dniu 24 września 2001 r., po upływie normalnego terminu przedstawienia środków zaradczych i zaledwie kilka dni przed zakończeniem postępowania w sprawie kontroli koncentracji.

142 Komisja odpowiada, że rozdźwięk pomiędzy pismem w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. a decyzją stwierdzającą niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem wynika nie z całkowitego braku, ale z niedostatecznej jasności i precyzyjności zarzutu opartego na powiązaniu, ponieważ pismo w sprawie przedstawienia zarzutów wskazywało na ten problem w kilku ze swych motywów.

143 Naruszenie prawa do obrony Schneider nie jest zatem wystarczająco istotne, biorąc pod uwagę opracowanie w krótkim terminie pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, złożoną ocenę zarówno wszystkich argumentów co do istoty sprawy, których zarzut oparty na powiązaniu stanowił tylko jeden z licznych, istotnych elementów, jak i środków zaradczych zaproponowanych przez Schneider.

144 Okoliczność, że skarżąca dostarczyła Komisji informacji wykazujących, że koncentracja nie prowadzi do powstania żadnego problemu powiązania, jeszcze bardziej zmniejsza wagę popełnionego błędu proceduralnego.

— Ocena Sądu

145 Należy przypomnieć, że przed wydaniem decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem Komisja jest zobowiązana, na mocy art. 18 ust. 1

rozporządzenia, do umożliwienia przedsiębiorstwom zgłaszającym, na każdym etapie procedury aż do konsultacji komitetu doradczego, wyrażenia opinii w sprawie zastrzeżeń skierowanych przeciwko nim.

146 Ponadto z art. 18 ust. 3 rozporządzenia wynika, że Komisja może oprzeć swe decyzje stwierdzające niezgodność ze wspólnym rynkiem jedynie na zastrzeżeniach, na temat których zainteresowane przedsiębiorstwa miały możliwość przedstawienia swych uwag.

147 Przedsiębiorstwa będące stronami koncentracji o wymiarze wspólnotowym, jako adresaci wydanych przez władzę publiczną decyzji mających znaczący wpływ na ich interesy, powinny zatem mieć możliwość skutecznego przedstawienia swego stanowiska, a w tym celu powinny być wyraźnie i w stosownym czasie poinformowane o istocie zarzutów, jakie Komisja podnosi wobec zgłaszanej przez nie koncentracji (zobacz podobnie wyrok Trybunału z dnia 23 października 1974 r. w sprawie 17/74 Transocean Marine Paint przeciwko Komisji, Rec. str. 1063, pkt 15 oraz wyrok Sądu z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie T-87/96 Assicurazioni Generali i Unicredito przeciwko Komisji, Rec. str. II-203, pkt 88).

148 Pismo w sprawie przedstawienia zarzutów posiada w tym względzie szczególne znaczenie, biorąc pod uwagę, że ma ono właśnie na celu umożliwienie zainteresowanym przedsiębiorstwom reakcji na zarzuty wyrażone przez instytucję regulacyjną, po pierwsze poprzez wyrażenie swego stanowiska na ich temat, a po drugie poprzez rozważenie przedłożenia Komisji środków zmierzających do skorygowania negatywnego wpływu zgłaszanej koncentracji.

149 Gwarancja ta, która należy do podstawowych gwarancji, w jakie wspólnotowy porządek prawny wyposaża przeprowadzanie procedur administracyjnych, nabiera szczególnego znaczenia w odniesieniu do kontroli koncentracji pomiędzy przedsiębiorstwami (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 listopada 1991 r. w sprawie C-269/90 Technische Universität München, Rec. str. I-5469, pkt 14).

150 Należy bowiem uwzględnić w tym zakresie zarówno znaczenie interesów finansowych i branżowych nierozerwalnie związanych z koncentracją o wymiarze wspólnotowym, jak i znaczny zasięg uprawnień kontrolnych, jakimi dysponuje Komisja w celu uregulowania konkurencji na wspólnym rynku.

151 Z powyższego wynika, że Schneider powołuje się na naruszenie przepisu, który ma na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek.

152 W niniejszym przypadku oczywiste i poważne naruszenie art. 18 ust. 1 i 3 rozporządzenia stanowi fakt zredagowania przez Komisję, jak w niniejszym przypadku, pisma w sprawie przedstawienia zarzutów w taki sposób, że — jak wynika z wyroku w sprawie Schneider I — skarżąca nie mogła wiedzieć, że w przypadku nieprzedstawienia środków zaradczych zdolnych do zredukowania lub zlikwidowania sytuacji powiązania pomiędzy swymi pozycjami a pozycjami Legrand na francuskich rynkach sektorowych, nie miała ona żadnej szansy na uzyskanie decyzji uznającej koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem.

153 A zatem środki zaradcze przedstawione przez Schneider we wrześniu 2001 r., łącznie z wycofaniem Legrand z rynków elementów do tablic elektrycznych na całym EOG, nie były obiektywnie tego rodzaju, aby mogły rozwiązać szczególny problem związany z powiązaniem na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia na poziomie dystrybucji hurtowej pozycji dominującej Schneider w sektorze elementów do tablic rozdzielczych i terminali z wiodącą pozycją Legrand w segmentach wyposażenia do ultraterminali.

154 To naruszenie prawa do obrony nie znajduje ani uzasadnienia, ani wytłumaczenia w szczególnych ograniczeniach nałożonych obiektywnie na działania służb Komisji.

Rozpatrywane uchybienie, którego istnienie ani niewątpliwość nie są podważane przez instytucję, pociąga za sobą obowiązek naprawienia przez Wspólnotę jego konsekwencji przynoszących szkodę.

155 W rezultacie argument oparty, przez stronę pozwaną, na trudności nierozerwalnie związanej z przeprowadzeniem kompleksowej analizy rynków w bardzo ściśle określonych granicach czasowych jest pozbawiony znaczenia, ponieważ rozpatrywanym tutaj faktem wywołującym szkodę nie jest analiza właściwych rynków, dokonana w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów lub w decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, ale pominięcie wzmianki w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, istotnej w skutkach, a także w sentencji decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, nieprzedstawiającej żadnej szczególnej trudności, niewymagającej żadnego szczególnego dodatkowego badania, które nie mogło być zrealizowane ze względu na czas i którego brak nie może być przypisany nieprzewidzianemu lub przypadkowemu problemowi redakcyjnemu, którego skompensowanie umożliwiałaby ogólna lektura pisma w sprawie przedstawienia zarzutów.

156 Z powyższego wynika, że naruszenie prawa do obrony Schneider należy rozpatrywać jako oczywiste i poważne naruszenie przez Komisję granic, które są jej narzucone, oraz stanowi, jako takie, wystarczająco istotne naruszenie przepisu prawa mającego na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek.

157 Naruszenie prawa do obrony Schneider stanowi zatem ze strony Komisji zawinienie, jakie może doprowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty, o ile zostanie także ustalone istnienie rzeczywistej i niewątpliwej szkody oraz wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy tą szkodą a wystarczająco istotnym naruszeniem prawa wspólnotowego, stanowiącym przewinienie.

158 Przed zbadaniem, czy te dwa ostatnie warunki są spełnione, na Sądzie spoczywa jeszcze obowiązek przeanalizowania, czy Komisja nie przyjęła wobec skarżącej, w trakcie postępowania w sprawie kontroli koncentracji, całościowego zachowania niezgodnego z prawem, z którego wynikałoby, jak utrzymuje Schneider, albo powiększenie szkody spowodowanej niezgodną z prawem decyzją stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem, albo odrębna szkoda, jaką stanowiłyby nowe koszty, jakie musiała ponieść skarżąca.

159 Z uwagi na to, że zarzuty skierowane przez skarżącą pod adresem Komisji, oprócz tych, które zostały stwierdzone w wyroku Schneider I, okazują się dodatkowe w stosunku do nich i stanowią więc, w stosownym przypadku, okoliczności prowadzące do powstania szkody, dodatkowej wobec głównych naruszeń prawa, powinny one zostać zbadane w świetle ogólnych kryteriów powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty, które zakładają, jak stwierdzono w pkt 113-126 powyżej, wystarczająco istotne naruszenie przepisu prawa przez instytucję wspólnotową.

W przedmiocie innych naruszeń prawa w zachowaniu Komisji, które mogły doprowadzić do zwiększenia szkody rzekomo poniesionej z uwagi na decyzję stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem lub spowodować odrębną szkodę

W przedmiocie braku lojalności

— Argumenty stron

160 Schneider uważa, że Komisja zachowała się nielojalnie wobec niej, ponieważ niezgodnie z prawem doprowadziła ją do przekonania, że może spodziewać się

decyzji stwierdzającej zgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem i nie uprzedziła jej wystarczająco wcześnie, że zamierza ona zakazać koncentracji oraz nie zasygnalizowała jej przeszkód istniejących na drodze do zezwolenia na koncentrację.

161 W rzeczywistości Komisja nigdy nie poinformowała Schneider o zarzucie powiązania przed dniem 24 września 2001 r., pomimo że posiadała informacje, aby rozpatrzyć tę kwestię na długo przed sporządzeniem pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. Przeważające pozycje stron koncentracji na rozpatrywanych rynkach sektorowych oraz znaczenie nośników dystrybucji zostały w sposób szczegółowy rozpatrzone w formularzu CO i bardzo szybko zidentyfikowane przez Komisję.

162 Od maja 2001 r. Komisja dysponowała informacjami, które w październiku 2001 r. doprowadziły ją do stwierdzenia, że powiązanie odnośnych pozycji stron zgłaszających stanowi przeszkodę dla koncentracji.

163 Ten brak lojalności został potwierdzony przez oświadczenie komisarza ds. konkurencji, opublikowane w „Le Monde" w dniu 8 listopada 2001 r., zgodnie z którym „[…] w przypadku gdy siła przedsiębiorstw, nawet przed połączeniem, jest tak duża, że nie można znaleźć żadnego »środka zaradczego«, Komisja nie ma innego wyboru, jak tylko zakazanie połączenia […]".

164 Komisja odpowiada, że w maju 2001 r. nie dysponowała wszystkimi informacjami koniecznymi do zakończenia analizy konkurencyjnej i zidentyfikowania ewentualnych problemów związanych z konkurencją. Byłoby co najmniej przedwczesne, aby Komisja wyraziła w tym czasie zasadniczy sprzeciw wobec koncentracji, nie naruszając swego obowiązku zachowania ostrożności oraz zasady dobrej administracji.

165 Oświadczenie komisarza jest pozbawione znaczenia, ponieważ zostało ono wydane po decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem i ograniczało się do przedstawienia a posteriori wniosków Komisji.

166 W każdym razie Schneider miała możliwość, jako rozsądny podmiot gospodarczy, dokonania oceny poszczególnych rodzajów ryzyka, jakie wiązało się z koncentracją we francuskim i wspólnotowym prawie konkurencji z uwagi na znaczną siłę stron we Francji.

— Ocena Sądu

167 Należy stwierdzić, że twierdzenia Schneider nie pozwalają na uznanie za wystarczająco dowiedziony zarzutu braku lojalności.

168 W szczególności Schneider nie była w stanie przedstawić poważnych, szczegółowych i zgodnych wskazówek, które mogłyby dowieść, że — jak stwierdziła skarżąca w skardze w sprawie T-310/01 — Komisja zamierzała, przed rozpatrzeniem środków zaradczych, zaproponowanych przez Schneider, od razu zakazać koncentracji z zasadniczych względów, wykluczając a priori wszelkie możliwości zaradzenia niezgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

169 Przedstawienie okoliczności faktycznych poprzedzających powstanie sporu uniemożliwia wykluczenie, że Komisja była w stanie dokonać obiektywnej i przeprowadzonej przy pełnej znajomości stanu rzeczy oceny wpływu koncentracji na poszczególne krajowe rynki sektorowe, na jakie koncentracja miałaby wpływ, dopiero na

etapie sporządzenia pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r., po zbadaniu i wykorzystaniu informacji dostarczonych przez Schneider i Legrand po upływie kilkutygodniowego terminu na udzielenie odpowiedzi, których zasięg i złożoność podniosła sama skarżąca w skardze w sprawie T-310/01.

170 Należy przypomnieć w tym względzie, że pismo w sprawie przedstawienia zarzutów miało właśnie na celu dostarczenie wszelkich koniecznych informacji, umożliwiających przedsiębiorstwom skuteczne przedstawienie swego stanowiska na temat zarzutów podniesionych przez Komisję, po wykorzystaniu informacji wcześniej dostarczonych przez zainteresowanych, w odniesieniu do zgodności notyfikowanej koncentracji ze wspólnym rynkiem, aby umożliwić następnie Komisji wypowiedzenie się przy pełnej znajomości stanu rzeczy poprzez decyzję końcową.

171 O ile brak przedstawienia zarzutu powiązania w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. stanowi istotne naruszenie prawa do obrony Schneider, to z akt sprawy nie wynika w sposób oczywisty, że ta niezgodność z prawem powinna koniecznie być rozumiana jako wynikająca z braku lojalności ze strony Komisji.

172 Przywoływane oświadczenie komisarza ds. konkurencji, przedstawione w pkt 163 powyżej, niekoniecznie ma zastosowanie do analizy przedstawionej przez Schneider. Nie jest wykluczone, że komisarz zamierzał, poprzez użycie trybu oznajmującego czasu teraźniejszego, ogłosić zasadę ogólną, która nie miałaby zastosowania tylko do tej koncentracji, która skądinąd nie jest jedyną sprawą przywoływaną w podważanym oświadczeniu.

173 Rozpatrywane oświadczenie nie może zatem w niniejszym przypadku być interpretowane jako wyraz a posteriori przemyślanej woli Komisji, aby od początku postawić zasadniczą przeszkodę wobec koncentracji.

174 W tych okolicznościach brak lojalności zarzucany Komisji nie może być uważany za dowiedziony.

175 Należy zatem oddalić zarzuty Schneider.

W przedmiocie naruszenia prawa Schneider do przedstawienia swego stanowiska wobec bezstronnej władzy

— Argumenty stron

176 Schneider twierdzi, że decyzje organu, od których nie można, jak w przypadku decyzji Komisji w zakresie kontroli koncentracji, złożyć skargi do sądu w trybie nieograniczonego prawa orzekania zgodnie z gwarancjami oferowanymi przez art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka (zwanej dalej „konwencją"), która gwarantuje jednostkom prawo do sprawiedliwego procesu, muszą przestrzegać tego postanowienia, począwszy od etapu postępowania administracyjnego w sprawie kontroli.

177 Tymczasem przydzielenie tego samego zespołu urzędników do opracowania decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem oraz decyzji o rozdzieleniu byłoby niezgodne z zasadą bezstronności ustanowioną w tym postanowieniu.

178 Ponadto dozwolone jest powątpiewanie w obiektywność i neutralność wznowienia badania koncentracji, podjętego po wydaniu wyroków Schneider I i Schneider II, z uwagi na identyczny skład, przynajmniej po części, zespołów, które stopniowo przeprowadzały badanie koncentracji podczas całego postępowania w sprawie kontroli.

179 Komisja oponuje, że uchybienie obowiązkowi bezstronności nie zostało dowiedzione oraz że nie jest ona „sądem" w rozumieniu art. 6 ust. 1 konwencji. W każdym razie przestrzeganie tego postanowienia jest w pełni zapewnione, biorąc pod uwagę prawo przedsiębiorstw do żądania od sądu wspólnotowego stwierdzenia nieważności decyzji wydanych na podstawie przepisów rozporządzenia.

180 Ponadto żaden przepis prawa lub deontologii nie stoi na przeszkodzie temu, aby wznowienie badania koncentracji zostało powierzone zespołowi urzędników, którzy przeprowadzili pierwszą kontrolę koncentracji.

— Ocena Sądu

181 Poszanowanie prawa jednostek do przedstawienia swego stanowiska przed niezależnym i bezstronnym sądem jest zagwarantowane w art. 6 ust. 1 konwencji, do którego odsyła art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i zostało potwierdzone w art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

182 Prawo do sprawiedliwego procesu, jako integralna część praw podstawowych chronionych przez wspólnotowy porządek prawny i którego poszanowanie zapewnia sąd wspólnotowy poprzez przeprowadzane przez Komisję postępowania w sprawie kontroli koncentracji, stanowi wyraźnie przepis mający na celu przyznanie praw jednostkom (wyrok Sądu z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie T-309/03 Camós Grau przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-1173, pkt 102 i 103).

183 Jednakże art. 6 ust. 1 konwencji nie zakazuje, o ile zagwarantowane jest prawo do bezstronnego sądu, wcześniejszej interwencji organów administracyjnych, które nie we wszelkich aspektach spełniają wymogi, które mają zastosowanie do procedury przed sądami (zob. Europejski Trybunał Praw Człowieka, wyrok z dnia 23 czerwca 1981 r. w sprawie Le Compte przeciwko Belgii, seria A, nr 43, ust. 51).

184 W niniejszym przypadku, skarga o stwierdzenie nieważności, przewidziana w art. 230 WE, na decyzje wydane przez Komisję na mocy art. 8 ust. 3 i 4 stanowi środek zaskarżenia stanowiący gwarancję wymaganą w art. 6 ust. 1 konwencji.

185 Ponadto żaden przepis prawa ani żadna zasada nie stoi na przeszkodzie temu, aby Komisja powierzyła tym samym urzędnikom wznowienie badania koncentracji, podjęte w celu wykonania wyroku stwierdzającego nieważność decyzji stwierdzającej niezgodność tej koncentracji ze wspólnym rynkiem.

186 Nie można ustanowić w formie zasady ogólnej, wynikającej z obowiązku bezstronności, że organ administracyjny lub sądowy ma obowiązek odsyłania sprawy do innej władzy lub innego organu tej władzy, w inny sposób ustanowionego (zob. Europejski Trybunał Praw Człowieka, wyrok w sprawie Ringeisen przeciwko Austrii z dnia 16 lipca 1971 r., seria A nr 13, pkt 97).

187 W odniesieniu do wydziału dyscyplinarnego rady zawodowej Europejski Trybunał Praw Człowieka miał możliwość przyznać, że nie można dostrzec słusznego powodu podejrzenia w okoliczności, że trzech spośród siedmiu członków tego wydziału bierze udział w podejmowaniu decyzji wydanej w wyniku odwołania po unieważnieniu poprzedniej decyzji, w opracowanie której byli oni zaangażowani (zob. Europejski Trybunał Praw Człowieka, wyrok z dnia 26 września 1995 r. w sprawie Diennet przeciwko Francji, seria A, nr 325 A, pkt 38).

188 Wynika z tego, że całkowita lub częściowa tożsamość zespołów urzędników zobowiązanych do przeprowadzania poszczególnych etapów kontroli koncentracji nie stanowi, ze strony Komisji, wystarczająco istotnego naruszenia przepisu prawa mającego na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek.

189 W tych okolicznościach argumentacja Schneider nie może zostać uwzględniona.

W przedmiocie nieustępliwości okazanej przez Komisję przy określaniu sposobów rozdzielenia Schneider i Legrand

— Argumenty stron

190 Schneider zarzuca Komisji, że okazała się niesłusznie nieustępliwa w odniesieniu do sposobów oddzielenia od Legrand. Odmowa przez Komisję zezwolenia Schneider na rozważenie takiego zbycia swych aktywów w Legrand, które byłoby odmienne od bezwzględnego rozdzielenia, odwiodła wszystkie branżowe podmioty gospodarcze, których waloryzacja aktywów Legrand, wynikająca z synergii branżowej i handlowej, była niewątpliwie wyższa od waloryzacji inwestorów finansowych, którzy byli jedynymi podmiotami będącymi w stanie uczestniczyć w procesie sprzedaży na warunkach rozdzielenia narzuconych przez Komisję.

191 Zasadniczy zakaz wobec Schneider zachowania lub odkupienia pewnych aktywów Legrand przeszkodził skarżącej w utrzymaniu udziałów, które umożliwiłyby jej zrealizowanie części planowanych synergii i zaszkodził jej sile negocjacyjnej wobec potencjalnych nabywców.

192 Wybór pomiędzy rozdziałem, zbyciem lub wprowadzeniem na giełdę oraz możliwością zachowania części kapitału Legrand, oraz tymczasowym zatrzymaniem wierzytelności w Legrand lub jej nabywcy powinien być wyważony w świetle wszystkich pozostałych wymogów Komisji.

193 Pomimo przedłużenia terminu rozdzielenia, stałe presje i ciągła negatywna postawa Komisji zmusiły Schneider do nieprzerywania lub nieopóźniania wprowadzania w życie rozdzielenia. To przedłużenie terminu było w rzeczywistości tylko pozorne, ponieważ nie przesądziło o „realizacji koniecznych etapów procesu rozdzielenia w przedłużonym terminie".

194 Komisja uważa natomiast, że dowiodła ona wielkiej elastyczności. Podczas gdy pismo w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 24 października 2001 r. przewidywało rozdzielenie poprzez dystrybucję akcji Legrand okazicielom akcji Schneider proporcjonalnie do ich udziałów, decyzja o rozdzieleniu umożliwiła zainteresowanemu, na jego wniosek, dokonanie wyboru pomiędzy rozdziałem, zbyciem lub wprowadzeniem na giełdę, zachowaniem udziału w kapitale Legrand lub żądaniem wcześniejszego zezwolenia Komisji na tymczasowe zachowanie wierzytelności w Legrand lub jej nabywcy.

195 Ze względu na to, że decyzja o rozdzieleniu jest tylko sposobem wprowadzenia w życie decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, rozdzielenie Schneider i Legrand z zachowaniem zakresu działalności tej ostatniej nie może być uważane za wskazówkę nieustępliwości.

196 Rozwiązanie zaproponowane przez nabywców finansowych było preferowane przez samą Schneider. Ponadto nabywcy branżowi nie zaakceptowali nadwyżki ceny wymaganej od nich przez Schneider w stosunku do nabywców finansowych.

197 W związku z propozycją banku doradczego Schneider Komisja zgodziła się na przedłużenie z sześciu do dziewięciu miesięcy terminu rozdzielenia. Komisja przyznała dodatkowe trzymiesięczne przedłużenie, czyli do dnia 5 lutego 2003 r., jednocześnie zachowując możliwość ponownego przedłużenia. Ponadto decyzja o rozdzieleniu umożliwiła przedłużenie tego terminu, na wniosek Schneider, w razie wyjątkowych okoliczności.

— Ocena Sądu

198 Schneider, podważając sposoby rozdzielenia, kwestionuje wewnętrzną zgodność z prawem, w świetle art. 8 ust. 4 rozporządzenia, decyzji o rozdzieleniu, która została unieważniona przez Sąd w konsekwencji niezgodności z prawem decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, której stanowiła ona środek wykonawczy (zob. pkt 44 i 58 powyżej), a zatem bez konieczności badania jej własnych cech.

199 W przypadku gdy koncentracja, jak w niniejszym przypadku, została już dokonana w momencie, gdy Komisja stwierdza jej niezgodność ze wspólnym rynkiem, art. 8 ust. 4 rozporządzenia upoważnia instytucję do nakazania jakiegokolwiek innego właściwego działania dla przywrócenia skutecznej konkurencji.

200 Bez konieczności rozstrzygania, czy przepis ten stanowi przepis prawa mający na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek, nie można uznać za dowiedzione, że Komisja go naruszyła w oczywisty i poważny sposób, żądając rozdzielenia obu stron koncentracji, które zabezpiecza nienaruszalność zakresu działalności Legrand, i zakazując jakiegokolwiek późniejszego powrotnego zbycia działalności Legrand na rzecz Schneider.

201 Należy zatem uwzględnić, między innymi, wiodące pozycje przedsiębiorstw zgłaszających na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia, na które koncentracja ma wpływ, różnicę pomiędzy ich udziałami w rynku a udziałami ich bezpośrednich konkurentów, powszechną znajomość ich znaków towarowych we Francji, a także zniknięcie tradycyjnej rywalizacji pomiędzy dwoma zainteresowanymi stronami.

202 Ponadto wybór sposobów prawnych rozdzielenia, jak wynika z pkt 105 decyzji o rozdzieleniu, pozostawiono Schneider, o ile wykluczają one znaczący udział skarżącej w kapitale Legrand i gwarantują sprzedaż grupy Legrand bez wyraźnego rozdzielania niektórych rodzajów działalności Legrand.

203 Ponadto Schneider nie wykazała, że termin wykonania decyzji o rozdzieleniu był wyraźnie za krótki. W podważanej decyzji Komisja przedłużyła o trzy miesiące termin pierwotnie ustalony na sześć miesięcy w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 21 października 2001 r.

204 W motywie 122 decyzji Komisja oświadczyła ponadto, że jest gotowa, z jednej strony, do przyznania dodatkowego trzymiesięcznego terminu, podczas którego pełnomocnikowi zostanie udzielone nieodwołalne i wyłączne pełnomocnictwo do sprzedaży, aby dać Schneider konieczną swobodę działania w negocjacjach z potencjalnymi nabywcami lub inwestorami oraz, z drugiej strony, do przedłużenia tych terminów na wniosek, o ile Schneider lub pełnomocnik będą w stanie wykazać, że dołożyli wszelkich starań, aby dotrzymać terminu.

205 W związku z rozprawą, która odbyła się w dniu 23 kwietnia 2002 r. przed sędzią rozpatrującym wniosek o zarządzenie środków tymczasowych w sprawie T-77/02 R, Komisja w dniu 26 kwietnia 2002 r. przyznała Schneider przedłużenie terminu o trzy

miesiące, przesuwając w ten sposób upływ terminu rozdzielenia do dnia 5 lutego 2003 r., czyli do upływu jednego roku od dnia doręczenia decyzji o rozdzieleniu, bez uszczerbku dla zastrzeżonej na rzecz Schneider możliwości zażądania, w razie wyjątkowych okoliczności, dodatkowego przedłużenia.

206 Nawet przyznając, że zbycie przedsiębiorstwa rozmiaru Legrand dokonywane jest, co do zasady, w terminach, które mogą przekraczać jeden rok, jak sugerują uwagi przypisywane Schneider w pkt 110 decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, do skarżącej należy zwrócenie się z wnioskiem o przyznanie ponownego przedłużenia. Tymczasem z akt sprawy wynika, że tak nie było.

207 Ponadto, jak wynika z odpowiedzi z dnia 7 listopada 2001 r. na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 24 października 2001 r., Schneider już przed wydaniem decyzji o rozdzieleniu nawiązała kontakt z potencjalnymi nabywcami.

208 Wreszcie, jak wynika z pkt 5 załącznika II do decyzji o rozdzieleniu, nakłada ona tylko obowiązek wydania, zgodnie z wybranym sposobem, nieodwracalnego aktu prawnego, którego materialne wykonanie powinno nastąpić w terminie trzech miesięcy od wydania tego aktu.

209 Nie można zatem uznać za ustalone, że Komisja narzuciła Schneider, w odniesieniu do oddzielenia się od Legrand, sposoby i termin rozdzielenia stanowiące oczywiste i poważne naruszenie granic wyznaczających swobodne uznanie instytucji.

210 Nie można zatem przyjąć argumentacji Schneider.

W przedmiocie instrumentalizacji napięć powstałych pomiędzy stronami koncentracji

— Argumenty stron

211 Schneider zarzuca Komisji, że podsycała napięcia, jakie powstały pomiędzy stronami koncentracji po wydaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, między innymi uniemożliwiając jej zapoznanie się w stosownym czasie z informacjami dostarczonymi przez Legrand w trakcie dyskusji, które doprowadziły do wydania decyzji o rozdzieleniu.

212 Komisja zachowała się w taki sam sposób po wydaniu decyzji o rozdzieleniu. Komisja doprowadziła Legrand do złożenia przeciwko Schneider powództwa we Francji w listopadzie 2002 r., następnie uzależniła swe rozumowanie dotyczące stosowności nowych środków zaradczych Schneider od wyżej wspomnianego wyroku cour d'appel de Versailles.

213 Komisja odpowiada, że zmiana postawy Legrand wynika raczej z ewentualnego konfliktu interesów pomiędzy stronami koncentracji.

214 Schneider nie przedstawiła w szczególności żadnej konkretnej informacji wykazującej brak dostępu do akt sprawy dostarczonych przez Legrand. Po otrzymaniu niepoufnych wersji wspomnianych dokumentów w styczniu 2002 r. Schneider nawet nie złożyła specjalnego wniosku o udostępnienie ich wersji poufnych.

— Ocena Sądu

215 Twierdzenia Schneider uniemożliwiają uznanie za wystarczająco ustalony zarzutu opartego na instrumentalizacji przez Komisję napięć, jakie powstały pomiędzy stronami koncentracji.

216 Należy w szczególności podnieść, że Komisja w pkt 88 odpowiedzi na skargę podniosła, czemu Schneider nie zaprzeczyła, że przekazała skarżącej w styczniu 2002 r. wersje niepoufne dokumentów dotyczących Legrand oraz listę obejmującą niepoufne streszczenie informacji, które uczyniono niedostępnymi. Tymczasem z akt sprawy nie wynika, aby Schneider złożyła specjalny wniosek o udostępnienie poufnej wersji któregoś z tych dokumentów.

217 Ponadto ani troska Komisji o zachowanie zakresu działalności Legrand w decyzji o rozdzieleniu, ani uwzględnienie krajowych decyzji sądowych w ocenie środków zaradczych proponowanych przez Schneider, ani żadne inne działanie Komisji w ramach postępowania w sprawie kontroli koncentracji nie mogą być obiektywnie scharakteryzowane, w niewątpliwy sposób, jako mające na celu przyczynienie się do pogorszenia stosunków pomiędzy stronami operacji.

218 Należy zatem oddalić zarzuty Schneider.

W przedmiocie naruszenia przez Komisję swego wyłącznego uprawienia

— Argumenty stron

219 Schneider uważa, że Komisja poważnie i w sposób oczywisty naruszyła wyłączne uprawienie, jakie jej przyznaje rozporządzenie, uzależniając ocenę ważności środków zaradczych zaproponowanych przez skarżącą podczas wznowienia badania koncentracji od sentencji wyroku cour d'appel de Versailles z dnia 29 listopada 2002 r., orzekającego tymczasowo w sprawie całkowicie wchodzącej w zakres krajowego prawa umów.

220 Komisja uważa, że w żadnym momencie nie zrzekła się swego wyłącznego uprawnienia ani tym bardziej nie popełniła wystarczająco istotnego naruszenia.

— Ocena Sądu

221 Komisja, wykonując swe kompetencje kontrolne, jakie posiada w zakresie stanowienia w sprawie zgodności ze wspólnym rynkiem koncentracji o wymiarze wspólnotowym, nie może odchodzić od umów wiążących zgłaszające strony, o ile ich postanowienia są dozwolone na podstawie mającego zastosowanie prawa krajowego.

222 Schneider niesłusznie twierdzi, że Komisja uzależniła wykonanie swego uprawnienia w zakresie oceny ważności środków zaradczych od sentencji wyżej wspomnianego wyroku cour d'appel de Versailles. Nie rozpatruje się bowiem w tym względzie pierwszeństwa przepisów wspólnotowego prawa konkurencji przed przepisami prawa

krajowego, ale określenie skutków, jakie z umową prawa prywatnego wiąże prawo krajowe, któremu ona podlega zgodnie z prawem wspólnotowym.

223 Nie wydaje się zatem, aby Komisja w sposób wystarczająco istotny naruszyła prawo wspólnotowe, wywodząc niepewny, a w związku z tym nie do zaakceptowania, charakter propozycji zbycia działalności Legrand, przedstawionych przez Schneider, z ich niezgodności z umową prawa prywatnego, normalnie podlegającej prawu krajowemu, która zgodnie ze stwierdzeniami właściwego sądu krajowego, wiązała strony koncentracji zgodnie z przepisami tego prawa.

224 W tych okolicznościach nie można przyjąć argumentacji Schneider.

W przedmiocie niewykonania w dobrej wierze wyroku Schneider I

— Argumenty stron

225 Skarżąca podkreśla, że wyrok Schneider I oddalił analizę Komisji dotyczącą wszystkich rynków innych niż francuskie rynki sektorowe. Komisja nie miała więc żadnego powodu, aby wznowić badanie koncentracji na etapie I, zresztą wiedziała ona, że po dacie końcowej 5 grudnia 2002 r., czyli dacie upływu terminu przyznanego Schneider przez umowę sprzedaży, aby powołać się na klauzulę rozwiązującą sprzedaż Legrand, skarżąca straci korzyści, jakie przyniosłyby jej wysiłki uczynione w celu zmniejszenia swej szkody.

226 Także Schneider logicznie naciskała na to, aby wznowienie postępowania w sprawie kontroli nastąpiło od razu po wydaniu wyroku Schneider I na podstawie sześciotygodniowego terminu etapu I. Termin ten powinien był umożliwić Komisji wykonanie w dobrej wierze wyroku Schneider I, dając skarżącej możliwość przedstawienia, w stosownym przypadku, właściwych środków zaradczych.

227 Decyzja rozpoczynająca etap II z 4 grudnia 2002 r. była ponadto dotknięta licznymi oczywistymi błędami w ocenie i odbiegała od schematu analitycznego, wypracowanego przez wyrok Schneider I. Analiza konkurencji na właściwych rynkach, uwzględniona in fine przez Komisję, także charakteryzowała się tego samego rodzaju poważnymi pominięciami, błędami i sprzecznościami, jak te, które doprowadziły do stwierdzenia nieważności decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem.

228 Komisja wyklucza, aby wznowienie postępowania w sprawie kontroli na etapie I mogło być uważane za wskaźnik złej woli. Uwzględnione rozwiązanie, na żądanie Schneider, było jedynym, które mogło umożliwić wydanie pozytywnej decyzji końcowej w sprawie koncentracji przed dniem 5 grudnia 2002 r.

229 Analiza ekonomiczna przeprowadzona przez Komisję na podstawie zaktualizowanych danych Schneider jest we wszystkich aspektach zgodna z analizą zatwierdzoną co do istoty przez wyrok Schneider I, po dokładniejszym sprecyzowaniu przez Komisję zarzutu dotyczącego powiązania.

— Ocena Sądu

230 Z pkt 48 wyżej wspomnianego postanowienia z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie Schneider Electric przeciwko Komisji wynika, że wbrew twierdzeniom Schneider,

Komisja zgodnie z prawem mogła wybrać wznowienie postępowania w sprawie kontroli koncentracji na etapie I w celu wyciągnięcia konsekwencji z wyżej wspomnianego wyroku Schneider I, przyjmując wszelkie środki ostrożności w celu zagwarantowania, aby nie naruszono prawa do obrony Schneider.

231 Ponadto stwierdzenia skarżącej nie wystarczają do wykazania, że analiza konkurencji na właściwych francuskich rynkach sektorowych, zawarta w decyzji rozpoczynającej etap II, charakteryzuje się takimi samymi brakami jak te, które dotknęły ocenę wpływu koncentracji na krajowe rynki sektorowe poza Francją, zawartą w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, unieważnionej przez wyrok Schneider I.

232 Błędy w analizie stwierdzone w wyroku Schneider I nie mogły wpłynąć na ocenę wpływu koncentracji na francuskie rynki sektorowe z uwagi na specyfikę tych rynków.

233 Z lektury pkt 413 w związku z pkt 415 wyroku Schneider I wynika, że niemożliwe jest podważenie wniosku, zgodnie z którym proponowana transakcja stworzyłaby lub umocniłaby na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia, na których każda ze zgłaszających stron była już bardzo silna, pozycji dominującej, w wyniku czego skuteczna konkurencja na wspólnym rynku lub co najmniej jego znaczącej części zostałaby znacząco utrudniona w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia.

234 W tym względzie uwzględniono jako właściwe udziały w tych rynkach wskazujące na dominację lub wzmocnioną pozycję dominującą podmiotu powstałego w wyniku połączenia, wyższy poziom cen materiałów elektrycznych niskiego napięcia na poziomie dystrybucji hurtowej, zniknięcie tradycyjnej rywalizacji pomiędzy dwoma dawnymi podmiotami głównymi, a także renomę znaków towarowych obu partnerów.

235 Należy ponadto zauważyć, że wystarczy istnienie poważnych wątpliwości w odniesieniu do zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, aby wydać decyzję o rozpoczęciu etapu II na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia, podczas gdy dostarczenie dowodu na stworzenie lub umocnienie pozycji dominującej jest wymagane od Komisji przez art. 2 ust. 3 rozporządzenia w przypadku stwierdzenia przez nią niezgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 8 ust. 3.

236 Nie wydaje się zatem, aby Komisja, oceniając, do celów wykonania wyroku Schneider I, pozostałe problemy związane z konkurencją, wynikające z koncentracji jedynie na francuskich rynkach sektorowych, także uwzględnionych jako właściwe, w sposób oczywisty i poważny naruszyła granice wyznaczające jej swobodne uznanie.

237 W tych okolicznościach Sąd nie może przyjąć argumentacji skarżącej.

W przedmiocie naruszenia prawa do obrony

— Argumenty stron

238 Schneider twierdzi, że Komisja naruszyła jej prawo do obrony w trakcie ponownego badania koncentracji, ponieważ skarżąca nie miała możliwości zapoznania się z wynikami badań rynku, przeprowadzonych przez Komisję, i właściwego zaradzenia trudnościom, jakie mogły one wykazać.

239 Komisja odpowiada, że dostęp stron koncentracji do wyników badań rynków przeprowadzonych w listopadzie 2002 r. nie jest przewidziany na etapie kontroli, który kończy się wydaniem decyzji o rozpoczęciu etapu II, i że taki dostęp nie może wynikać z zasady poszanowania prawa do obrony zainteresowanych stron.

— Ocena Sądu

240 O ile obowiązek poszanowania prawa do obrony istnieje przed wydaniem decyzji, która może być niekorzystna dla zainteresowanych przedsiębiorstw, to decyzja o rozpoczęciu etapu II wydana po przeprowadzeniu badań danego rynku nie stanowi aktu niekorzystnego dla Schneider (wyżej wspomniane postanowienie z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie Schneider Electric przeciwko Komisji, pkt 76, potwierdzone wyżej wspomnianym postanowieniem z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie Schneider Electric przeciwko Komisji, pkt 72), którego zgodność z prawem zależałaby od poszanowania tego prawa.

241 Komisja nie mogła zatem popełnić wystarczająco istotnego naruszenia prawa mającego na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek, nie przekazując Schneider wyników badań rynków na etapie I postępowania w sprawie kontroli koncentracji, wznowionego po ogłoszeniu wyroków Schneider I i Schneider II.

242 Należy zatem oddalić zarzuty Schneider.

W przedmiocie błędnej, nielojalnej i dyskryminacyjnej analizy środków zaradczych zaproponowanych przez Schneider w listopadzie 2002 r.

— Argumenty stron

243 Schneider zarzuca Komisji, że uwzględniła istnienie poważnych wątpliwości w odniesieniu do zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia, zamiast zastosować oparte na art. 2 ust. 3 kryterium stworzenia lub umocnienia pozycji dominującej, na którym powinna być oparta decyzja stwierdzająca niezgodność ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 8 ust. 3.

244 Schneider zarzuca również Komisji, że oceniła jako niewystarczające jej środki zaradcze przedstawione w listopadzie 2002 r., podczas gdy zlikwidowałyby one wszelkie nakładanie się na siebie działalności Schneider i Legrand na danych rynkach poprzez zbycie na rzecz jedynego nabywcy niezależnych i trwałych przedsiębiorstw, oferowały szeroką gamę produktów i znaków towarowych i ułatwiony dostęp do dystrybucji z uwagi na zobowiązania Schneider do określonego zachowania, wykorzeniłyby wszelkie ryzyko powiązania ze strony Schneider i ograniczyłyby listę potencjalnych nabywców do podmiotów gospodarczych zdolnych do rozwijania zbytego podmiotu.

245 Zobowiązania strukturalne zostały wzbogacone o zobowiązania do określonego zachowania, zaakceptowane przez Komisję w innych sprawach związanych z koncentracją, ułatwiając dostęp do dystrybucji i znosząc wszelkie ryzyko powiązania.

246 Komisja przyznaje zasadniczo, że uwzględniła, iż środki zaradcze Schneider nie pozwoliły na zlikwidowanie wszystkich problemów związanych z konkurencją,

zidentyfikowanych na francuskich rynkach materiałów elektrycznych niskiego napięcia, i że powodowały one, poza brakiem pewności prawa wynikającym z wyroku cour d'appel de Versailles, liczne problemy związane z żywotnością, autonomią i zdolnością podmiotów zbywanych do przywrócenia skutecznej konkurencji. Komisja dokonała oceny wpływu tych środków zaradczych na dane rynki w odniesieniu do udziałów w rynku, zniesienia nakładania się, siły znaków towarowych do zbywania i siły negocjacyjnej Schneider/Legrand wobec hurtowników.

247 Poza faktem, że każda sprawa z zakresu koncentracji powoduje szczególne problemy związane z konkurencją, zaproponowane środki wiążące się z określonym zachowaniem miałyby tylko bardzo ograniczony wpływ, a kontrola ich zastosowania wiązałaby się ze znacznymi trudnościami, biorąc pod uwagę bardzo dużą liczbę produktów i dystrybutorów, do których te zobowiązania miałyby mieć zastosowanie.

— Ocena Sądu

248 Sąd przypomina, że jak wynika z pkt 48 wyżej wspomnianego postanowienia Trybunału z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie Schneider Electric przeciwko Komisji, Komisja mogła zgodnie z prawem wznowić na etapie I badanie koncentracji po wydaniu wyroku Schneider I.

249 Ponieważ Komisja podjęła decyzję o wznowieniu postępowania w sprawie kontroli koncentracji na tym etapie, mogła ona tylko zastosować, w celu rozpoczęcia etapu II kontroli koncentracji w drodze decyzji z dnia 4 grudnia 2002 r., kryterium oparte na art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia, polegające na istnieniu poważnych wątpliwości co do zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

250 A zatem Schneider niesłusznie zarzuca Komisji, że nie uwzględniła kryterium stworzenia lub umocnienia pozycji dominującej w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia, na którym Komisja powinna się oprzeć w przypadku wydawania decyzji uznającej koncentrację za niezgodną ze wspólnym rynkiem na mocy art. 8 ust. 3.

251 W odniesieniu do zdolności środków zaradczych, zaproponowanych przez Schneider, do rozwiązania pozostałych problemów związanych z konkurencją, zidentyfikowanych przez Komisję na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia, jest bezsporne, że zbycie określonych zakresów działalności Legrand, zaproponowanych przez Schneider, stanowiło główny element sugerowanych środków zaradczych.

252 Z powyższego wynika, że nakazane Schneider przez cour d'appel de Versailles wycofanie jej propozycji dezinwestycji dotyczących aktywów Legrand, wydanych bez zgody tej ostatniej, przyczynia się do uzasadnienia wątpliwości, jakie Komisja nadal miała względem zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

253 Ponadto w świetle, między innymi, siły, jaką posiada we Francji grupa Schneider/Legrand, z uwagi na swą silną obecność we wszystkich segmentach produktów komplementarnych dystrybucji elektrycznej niskiego napięcia, zniknięcie tradycyjnej rywalizacji obu stron koncentracji oraz posiadanie przez zainteresowane strony powszechnie znanych znaków towarowych, nie wydaje się, aby Komisja poważnie i w sposób oczywisty naruszyła swą swobodę uznania, twierdząc, że środki zaradcze Schneider nie wystarczą do zlikwidowania wszystkich poważnych wątpliwości co do zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

254 Nie zostało zatem dowiedzione, że uznanie przez Komisję, że środki te nie mogą rozwiać poważnych wątpliwości, jakie wciąż żywiła ona co do zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, wynikało, jak twierdzi Schneider, z błędnej, nielojalnej i dyskryminacyjnej analizy tych środków.

255 W konsekwencji zarzuty Schneider w tym względzie należy oddalić.

256 Z powyższych rozważań wynika, że żaden z zarzutów dotyczących całościowego zachowania Komisji w trakcie postępowania w sprawie kontroli koncentracji nie dowodzi wystarczająco istotnego naruszenia przepisu prawa mającego na celu ustanowienie uprawnień na korzyść jednostek.

257 W tych okolicznościach należy wykluczyć, że Komisji można przypisać, z uwagi na jej ogólne zachowanie, bądź zwiększenie szkody, jaką Schneider miała ponieść ze względu na wystarczająco istotne naruszenia prawa wspólnotowego, popełnione przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, bądź koszty, jakie poniosła ona podczas procedury rozdzielenia lub przed sądami francuskimi.

258 W konsekwencji, jedynie okoliczność, że Schneider została pozbawiona, z uwagi na rozdźwięk pomiędzy pismem w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. oraz decyzją stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem, możliwości przedstawienia środków zaradczych, które mogły rozwiązać problem powiązania jej pozycji z pozycją Legrand na właściwych francuskich rynkach sektorowych, tworzy prawo skarżącej do uzyskania wynagrodzenia szkody poniesionej przez nią w wyniku tego zawinionego zachowania.

259 Do Sądu zatem należy zbadanie, czy wada decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, która stanowi zawinienie, które może prowadzić do powstania pozaumownej odpowiedzialności Wspólnoty, może być uznana za wiążącą się, z uwagi na wystarczająco bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy, z elementami szkody powołanymi z tego tytułu.

W przedmiocie rzekomego związku przyczynowego pomiędzy wystarczająco istotnym naruszeniem prawa wspólnotowego, popełnionym przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, oraz elementami szkody przywoływanymi z tego tytułu

W przedmiocie utraty wartości aktywów Legrand posiadanych przez Schneider

260 Szkoda, jaką przywołuje Schneider tytułem żądania głównego, wynika ze straty finansowej, jaką dla skarżącej spowodował obowiązek odsprzedaży aktywów Legrand po cenie niższej od ceny, po której je ona nabyła.

261 Decyzja o rozdzieleniu, niezgodna z prawem, jako że stanowiła środek wykonawczy niezgodnej z prawem decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, wyznaczyła bowiem Schneider termin, w którym miała ona zbyć aktywa Legrand, zakazując jej wszelkiego odrębnego zbycia niektórych z tych aktywów.

262 W konsekwencji, ponieważ w terminie określonym przez Komisję w decyzji wydanej bez podstawy prawnej Schneider nie mogła zbyć aktywów, od których miała obowiązek się oddzielić, nie doznając strat z uwagi na spadek wartości tychże aktywów pomiędzy datą ich nabycia a datą ich przymusowego zbycia, należy

stwierdzić, że straty te są bezpośrednio spowodowane obowiązkiem wykonania niezgodnej z prawem decyzji, skądinąd niezależnie od powodów, dla których wspomniane aktywa straciły wartość w rozpatrywanym okresie.

263 Niemniej jednak, aby określić stratę, którą można przypisać zawinionemu działaniu instytucji wspólnotowej, należy uwzględnić skutki uchybienia prowadzącego do powstania odpowiedzialności, a nie skutki aktu, w jaki się ono wpisuje, o ile instytucja mogła lub powinna była wydać akt o tym samym skutku, nie naruszając przepisu prawa.

264 Innymi słowy, analiza związku przyczynowego nie może opierać się na błędnej przesłance, zgodnie z którą w przypadku braku niezgodnego z prawem aktu instytucja powstrzymała się od działania lub wydała akt przeciwny, co może także stanowić z jej strony zachowanie niezgodne z prawem, ale powinna polegać na porównaniu pomiędzy sytuacją wywołaną, w odniesieniu do danej osoby trzeciej, poprzez zawinione zachowanie, a sytuacją wynikającą dla niej ze zgodnego z przepisem prawa zachowania instytucji.

265 W przypadku gdy zawiniona okoliczność, leżąca u podstaw żądania odszkodowawczego, wpisuje się w decyzję prowadzącą do odmowy wnioskującemu zezwolenia lub innego korzystnego środka, nie można domniemywać, do celów analizy skutków błędu oraz porównania pomiędzy sytuacją rzeczywistą a zrekonstruowaną sytuacją zgodną z prawem, że w przypadku braku zidentyfikowanej wady wnioskodawca zapewne korzystałby z zezwolenia lub innego korzystnego środka, którego się domagał.

266 Należy, w podobny sposób, w przypadku istnienia naruszenia prawa do obrony przy wydawaniu decyzji uznającej połączenie przedsiębiorstw za niezgodne ze wspólnym

rynkiem, zamiast twierdzić, że w razie braku naruszenia notyfikowana koncentracja byłaby uznana, explicite lub implicite, za zgodną ze wspólnym rynkiem, ocenić skutki, jakie zidentyfikowana wada mogła wywrzeć na treść decyzji.

267 Tak więc w niniejszym przypadku szkody przypisywanej Komisji nie można wywieść z porównania sytuacji wywołanej decyzją stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem z sytuacją wyraźnego lub milczącego zezwolenia, poza przypadkiem, w którym sąd wspólnotowy jest w stanie stwierdzić, że niezgodność ze wspólnym rynkiem została stwierdzona przez Komisję w konsekwencji, bezpośredniej i niewątpliwej, zidentyfikowanego naruszenia jej obowiązków prawnych.

268 Należy zatem, w celu orzeczenia w sprawie wystarczającego związku przyczynowego pomiędzy zidentyfikowanym naruszeniem a rzekomą szkodą, ocenić wpływ wady uwzględnionej w wyroku Schneider I na dalszy ciąg postępowania w sprawie kontroli koncentracji.

269 W tym względzie, o ile z wyroku Schneider I wynika, że wystarczająco istotne naruszenie prawa do obrony Schneider doprowadziło do unieważnienia decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, nie można z niego jednak wywieść, że w przypadku braku takiego naruszenia koncentracja musiałaby być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem.

270 W wyroku Schneider I orzeczono bowiem, w jego pkt 465, że na podstawie środków wykonawczych, jakich wymagało zgodnie z art. 233 WE stwierdzenie nieważności decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem ze względu na tę niezgodność z prawem (zob. wyrok Schneider I, pkt 462 i 463), Komisja powinna umożliwić Schneider skuteczne przedstawienie swej obrony w odniesieniu do zarzutów, jakie Komisja postawiła w stosunku do każdego z francuskich rynków sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia, na jakie miałaby wpływ koncentracja, oraz w stosownym przypadku, zaproponowanie środków zaradczych, które mogłyby rozwiązać te problemy, tak aby uzyskać, ewentualnie po zakończeniu wznowionego badania koncentracji, decyzję uznającą koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem.

271 Tak jak sama Schneider przyznała w replice, analiza ekonomiczna wpływu koncentracji na francuskie rynki sektorowe, uwzględniona w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, nie została unieważniona przez wyrok Schneider I.

272 Na podstawie środków wykonawczych do wyroku Schneider I Komisja była zatem zobowiązana do wznowienia kontroli koncentracji, nie wykluczając, że może ona być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, oraz w tym celu do przesłuchania skarżącej w odniesieniu do zarzutu powiązania i uwzględnienia ewentualnych środków zaradczych, które mogły być przedstawione przez Schneider i Legrand w celu rozwiązania problemów zgodności ze wspólnym rynkiem, jakie mogły powstać w związku z powiązaniem ich odnośnych pozycji na właściwych francuskich rynkach sektorowych.

273 Komisja nie była zatem zobowiązana w ramach wykonania wyroku Schneider I, na podstawie żadnego wymogu proceduralnego, do uznania koncentracji za zgodną ze wspólnym rynkiem.

274 Ponadto należy odrzucić tezę przedstawioną przez skarżącą podczas rozprawy, zgodnie z którą istnieje domniemanie zgodności ze wspólnym rynkiem zgłaszanej koncentracji.

275 Zgodnie z orzecznictwem wspólnotowym, rozporządzenie nie wprowadza żadnego domniemania zgodności zgłoszonej koncentracji ze wspólnym rynkiem i w każdym przypadku do Komisji należy wypracowanie jasnej opinii na temat tej zgodności oraz wydanie w związku z tym decyzji (wyrok Sądu z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie T-210/01 General Electric przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-5575, pkt 61).

276 Koncentracja jest z pewnością w sposób milczący uznawana za zgodną ze wspólnym rynkiem, przede wszystkim w przypadku gdy Komisja nie wydała decyzji o rozpoczęciu etapu II w miesięcznym terminie określonym w art. 10 ust. 1 rozporządzenia ani nie wydała decyzji w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem w czteromiesięcznym terminie wyznaczonym przez art. 10 ust. 3.

277 Jednakże oczywiste jest, że żadna z tych dwóch hipotez nie została potwierdzona w niniejszym przypadku, ponieważ Komisja należycie zakończyła dwa etapy kontroli zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem poprzez wydanie aktów przewidzianych w stosownych przepisach rozporządzenia.

278 A zatem wada zidentyfikowana w decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem nie pozbawiła Schneider żadnego prawa do uzyskania decyzji stwierdzającej, explicite lub implicite, zgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, które uzasadniałoby uznanie wszelkich konsekwencji finansowych pozbawienia tego prawa, a w szczególności tych, które wynikają z obowiązku zbycia aktywów Legrand, za szkodę przypisywaną Wspólnocie.

279 Z powyższego wynika, że Schneider nie może zasadnie twierdzić, że poniosła, z uwagi na wadę decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, szkodę równą całej stracie wartości aktywów Legrand posiadanych przez nią w dniu 10 października 2001 r., czyli sumie zawartej w przedziale od 2,483 do 3,326 mld EUR, z braku wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a naruszeniem powodującym powstanie odpowiedzialności Wspólnoty.

280 Skarżąca, nie dysponując prawem do uznania zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, z pewnością mogła mieć istotną szansę na uzyskanie pozytywnej decyzji, a pozbawienie tej szansy stanowi niewątpliwą i podlegającą odszkodowaniu szkodę.

281 Nie można bowiem wykluczyć, że poprzez swe uwagi na temat zarzutu powiązania oraz poprzez propozycje dezinwestycji, które mogły zmniejszyć lub skompensować, w stosunku do tego zarzutu, antykonkurencyjny wpływ planowanej koncentracji, skarżąca była w stanie nakłonić Komisję do uznania koncentracji, pod rygorem popełnienia błędu w ocenie, za zgodną ze wspólnym rynkiem.

282 Jednakże, jak podkreślono w opinii biegłych na temat ustalenia rzekomej szkody przedstawionej przez Schneider, trudno jest określić charakter i kwotę dezinwestycji, które byłyby konieczne, aby uczynić koncentrację zgodną ze wspólnym rynkiem oraz uzyskać zgodę Komisji na jej dokonanie. Jeszcze trudniejsze jest określenie wpływu cesji i transakcji, jakie te środki zaradcze pociągnęłyby za sobą, na ogólną wartość aktywów posiadanych przez przedsiębiorstwo skarżącej.

283 Z powyższego wynika, że ocena zmian parametrów ekonomicznych, które z pewnością towarzyszyłyby ewentualnej decyzji stwierdzającej zgodność ze wspólnym rynkiem, jest zbyt niepewna, aby mogła być przedmiotem użytecznego porównania z sytuacją wynikającą z decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem. Zakładając, że Schneider utraciła rzeczywistą szansę na uzyskanie decyzji stwierdzającej zgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, realizacja tej szansy jest związana ze zbyt niepewnymi czynnikami, aby mogły one być przedmiotem przekonującej kwantyfikacji.

284 Należy w tym względzie zauważyć, że z jednej strony, zbycie aktywów Legrand mogło okazać się niemożliwe do zrealizowania ze względów związanych z prawem wewnętrznym, a z drugiej strony, że niemożliwe jest rozstrzygnięcie, czy zbycie aktywów Schneider w zakresie wystarczającym, aby zrekompensować skutek powiązania jej pozycji z pozycją Legrand, nie doprowadziłoby do wyeliminowania wszelkich korzyści, jakie przedsiębiorstwo skarżącej czerpałoby z koncentracji.

285 W konsekwencji nie można przewidzieć naprawienia szkody poniesionej przez Schneider z uwagi na pozbawienie poważnej szansy na zachowanie aktywów Legrand.

286 Należy zatem stwierdzić, że nie istnieje wystarczająco ścisły związek przyczynowy pomiędzy popełnionym naruszeniem a pozbawieniem możliwości uzyskania decyzji stwierdzającej zgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem, aby można było stwierdzić odpowiedzialność Wspólnoty z uwagi na zobowiązanie Schneider do zbycia aktywów w Legrand ani w konsekwencji, aby uznać, że można Wspólnocie przypisać odpowiedzialność za szkodę równą całkowitej stracie wartości, jakiej aktywa te doznały w okresie pomiędzy ich nabyciem przez Schneider a ich późniejszym zbyciem.

287 Z tych samych względów Schneider nie może tym bardziej zasadnie twierdzić, że niezgodna z prawem decyzja stwierdzająca niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem pozbawiła ją możliwości zrealizowania synergii w wyniku koncentracji i w konsekwencji spowodowała upadek jej strategii branżowej ani że wyrządziła szkodę dla jej wizerunku poprzez negatywny wpływ na reputację skarżącej.

288 Istnieje natomiast wystarczająco ścisły związek przyczynowy, aby mogło powstać prawo do żądania odszkodowania pomiędzy popełnionym naruszeniem a dwoma rodzajami szkody poniesionej przez skarżącą. Pierwsza odpowiada kosztom poniesionym przez przedsiębiorstwo w związku z udziałem we wznowionym postępowaniu w sprawie kontroli koncentracji po stwierdzeniu przez Sąd w dniu 22 października 2002 r. nieważności decyzji. Druga odpowiada obniżeniu ceny sprzedaży, na jaką musiała zgodzić się Schneider na rzecz nabywcy aktywów Legrand, w celu uzyskania odroczenia skutku tego zbycia na taki dzień, aby postępowania sądowe prowadzane wówczas przed sądem wspólnotowym nie stały się bezprzedmiotowe przed ich zakończeniem.

W przedmiocie kosztów honorariów, kosztów administracyjnych i kosztów sądowych poniesionych przez Schneider

289 W odniesieniu do kosztów poniesionych przez Schneider z tytułu honorariów pełnomocnika ad hoc należy zauważyć, że wyznaczenie pełnomocnika znajduje podstawę prawną w przepisach art. 7 rozporządzenia, które zobowiązują przedsiębiorstwo, które staje się, jak w niniejszym przypadku, przed wydaniem przez Komisję decyzji w sprawie zgodności zgłaszanej koncentracji ze wspólnym rynkiem właścicielem aktywów innej spółki w drodze POZ, zgodnie ze stanowiącym odstępstwo art. 7 ust. 3, do wykonywania swych praw głosu z papierów wartościowych, wynikających z tej POZ, tylko poprzez zezwolenie przyznane przez Komisję na podstawie art. 7 ust. 4.

290 Tak więc słusznie na podstawie tego przepisu Komisja w dniu 4 grudnia 2001 r. udzieliła Schneider, na jej wniosek, zezwolenia na wykonanie jej praw głosu z papierów wartościowych w Legrand za pośrednictwem pełnomocnika wyznaczonego przez Schneider na warunkach przewidzianych w pełnomocnictwie zatwierdzonym przez Komisję.

291 Schneider bezpodstawnie twierdzi, w pkt 149 skargi, że interwencja pełnomocnika stała się konieczna poprzez wydanie decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, a także w pkt 252 repliki, że gdyby koncentracja nie została niesłusznie zakazana w dniu 10 października 2001 r., Schneider nigdy nie miałaby potrzeby odwołania się do usług pełnomocnika, aby skorzystać ze swoich praw podczas zgromadzenia akcjonariuszy Legrand w grudniu 2001 r., biorąc pod uwagę, że w tym dniu sprawowała ona nad nim bezpośrednio wyłączną kontrolę.

292 Jak zaznaczono powyżej, stwierdzenie nieważności decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem nie oznacza bowiem automatycznie stwierdzenia

zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, biorąc pod uwagę, że na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia nadal istnieją pozostałe problemy związane z konkurencją, wynikające z koncentracji.

293 W odniesieniu do kosztów konsultacji doradców prawnych, podatkowych i bankowych oraz innych kosztów administracyjnych poniesionych do celów wprowadzenia w życie rozdzielenia zgodnie z zasadami narzuconymi przez Komisję, także nie mogą one być uznane za konsekwencję naruszenia popełnionego przez Komisję przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem.

294 W rezultacie, z jednej strony, niezgodność z prawem decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem oraz w konsekwencji decyzji o rozdzieleniu nie oznacza, jak już zostało podniesione, że koncentracja powinna być uważana za zgodną ze wspólnym rynkiem ani że przedsiębiorstwa mogą nadal stanowić podmiot powstały w wyniku połączenia. Nie można zatem domniemywać, że wydatki administracyjne normalnie poniesione przez Schneider w celu realizacji rozdzielenia aktywów nie zostałyby poniesione przez skarżącą, gdyby instytucja wydała zgodną z prawem decyzję.

295 Z drugiej strony, o ile Schneider twierdzi, że musiała ponieść nadzwyczajne koszty z uwagi na błędne zasady rozdzielenia, jakie zostały jej narzucone decyzją o rozdzieleniu oraz z uwagi na nieustępliwość Komisji w tym względzie, ten element podnoszonej szkody nie jest związany z naruszeniem prawa do obrony stwierdzonego w wyroku Schneider I, lecz z niezależnymi zarzutami, które nie zostały uwzględnione w niniejszym wyroku z tytułu naruszeń wystarczająco istotnych, aby powstało prawo do odszkodowania.

296 W odniesieniu do kosztów poniesionych w rezultacie krajowego postępowania sądowego wszczętego przez Legrand, wystarczy stwierdzić, że sama skarżąca uważa,

że nie zostały one spowodowane przez niezgodną z prawem decyzję stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem, lecz przez przypisywane Komisji zachowanie polegające na zinstrumentalizowaniu napięć pomiędzy stronami koncentracji, które nie zostało uwzględnione w niniejszym wyroku jako stanowiące zarzut, na podstawie którego powinna powstać odpowiedzialność Wspólnoty.

297 Koszty poniesione w rezultacie prowadzenia postępowań w sprawie kontroli sądowej należącej do sądu wspólnotowego należy uznać za pokryte w ramach decyzji podejmowanych w sprawie kosztów, na mocy szczególnych przepisów proceduralnych znajdujących zastosowanie do tego rodzaju kosztów, w decyzjach kończących postępowanie i po zakończeniu procedur specjalnych, przewidzianych w przypadku podważenia kwoty wydatków (zob., w niniejszym przypadku, wyżej wspomniane postanowienia z dnia 29 października 2004 r. w sprawach T-310/01 DEP i T-77/02 DEP Schneider Electric przeciwko Komisji). Procedury te są odrębne dla żądania zwrotu tych samych sum lub sum poniesionych w tych samych celach w ramach skargi mającej na celu stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty, w tym ze strony osób, które przegrywając sprawę, musiały pokryć koszty, jak to ma miejsce w przypadku Schneider w sprawach T-48/03 i C-188/06 P.

298 W odniesieniu, wreszcie, do kosztów konsultacji, honorariów i kosztów administracyjnych różnego rodzaju poniesionych przez Schneider w ramach udziału we wznowionym postępowania w sprawie kontroli koncentracji, które stało się konieczne ze względu na wyroki Schneider I i Schneider II, należy przyznać natomiast, że pozostają one w wystarczającym związku przyczynowym z zawinionym zachowaniem instytucji.

299 W rezultacie to z uwagi na to, że Komisja nie sformułowała w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r. problemu związanego z konkurencją, na którym opiera się decyzja stwierdzająca niezgodność ze wspólnym rynkiem, skarżąca została pozbawiona możliwości wypowiedzenia się na jego temat i zaoferowania stosownych środków zaradczych, która to możliwość uzasadniła stwierdzenie nieważności rozpatrywanej decyzji. Unieważnienie to sprawiło, że konieczne

stało się wznowienie postępowania, mające właśnie na celu umożliwienie skarżącej przedstawienie swego stanowiska na temat spornego zarzutu oraz przedstawienie, w stosownym przypadku, propozycji środków w celu skorygowania skutków koncentracji w tej kwestii, podczas gdy należało jej to umożliwić przed wydaniem przez Komisję decyzji w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

300 Koszt, jaki musiała ponieść skarżąca w związku z jej udziałem w postępowaniu administracyjnym w sprawie kontroli, wznowionym w wyniku wydania wyroków Schneider I i Schneider II, nie zostałby poniesiony, gdyby Komisja od razu wydała decyzję nienaruszającą prawa do obrony, która nie musiałaby być unieważniona z tego powodu i która mogłaby definitywnie zakończyć postępowanie w sprawie kontroli, uznając koncentrację za zgodną albo niezgodną ze wspólnym rynkiem.

301 Z pewnością, gdyby zarzut powiązania został przedstawiony w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 3 sierpnia 2001 r., Schneider musiałaby się wypowiedzieć na ten temat i przygotować, w stosownym przypadku, stosowne środki zaradcze przed wydaniem przez Komisję decyzji w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, jak musiała to uczynić po stwierdzeniu nieważności tej decyzji oraz późniejszym wznowieniu postępowania w sprawie kontroli koncentracji. Jednak z trudem można podważyć fakt, że wznowienie, na nowych podstawach prawnych, procedury administracyjnej przerwanej przed dwunastoma miesiącami, z pewnością stanowiło dla partnera instytucji regulacyjnej obciążenie nieporównywalnie wyższe od tego, jakie stanowiła odpowiedź na ten sam zarzut w trakcie pierwotnego postępowania w sprawie kontroli przez przedsiębiorstwo i jej doradców już w pełni zaangażowanych w spotkania i wymianę informacji z właściwymi służbami Komisji.

302 Z powyższego wynika, że koszty poniesione przez Schneider z uwagi na jej udział w postępowaniu w sprawie kontroli, wznowionym po wydaniu wyroków Schneider I i Schneider II, są związane poprzez wystarczający związek przyczynowy z zawinionym zachowaniem instytucji, aby powstało prawo do naprawienia szkody.

W przedmiocie obniżenia ceny sprzedaży Legrand przyznanego na rzecz Wendel-KKR w celu umożliwienia odroczenia daty powstania skutków zbycia

303 Do Sądu należy zbadanie, czy naruszenie prawa przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem nie doprowadziło do obniżenia wartości, na jaką aktywa posiadane przez Schneider w kapitale Legrand zostały ocenione w umowie sprzedaży zawartej z Wendel-KKR.

304 Bezsporne jest, że podjęcie negocjacji w celu dokonania sprzedaży Legrand i zawarcia umowy sprzedaży przez Schneider i Wendel-KKR w dniu 26 lipca 2002 r. bezpośrednio wynikało z decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem z dnia 10 października 2001 r., która mimo jej niezgodności z prawem wywoływała jednak wszystkie skutki prawne aż do stwierdzenia jej nieważności przez wyrok Schneider I wydany w dniu 22 października 2002 r.

305 Schneider została zmuszona, z uwagi na tę decyzję, do podjęcia i zakończenia z Wendel-KKR negocjacji mających na celu zbycie swych aktywów w Legrand, nawet przed wydaniem wyroku w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności, skierowanej przeciwko tej decyzji, nie narażając się później na obowiązek, w przypadku wyroku oddalającego skargę, podjęcia i zakończenia negocjacji w sprawie zbycia na warunkach z góry niekorzystnych dla ochrony jej interesów, ponieważ musiałyby one wówczas przewidywać bardzo krótki termin płatności, biorąc pod uwagę upływ terminu rozdzielenia wyznaczony na dzień 5 lutego 2003 r. oraz niepewny charakter przyznania przez Komisję nowego przedłużenia tego terminu.

306 Z powyższego wynika, że wskutek istnienia decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem Schneider musiała określić w umowie sprzedaży zawartej w dniu 26 lipca 2002 r. zarówno cenę sprzedaży Legrand, jak i zapewnić sobie możliwość zawieszenia rzeczywistego wykonania tej sprzedaży aż do dnia 10 grudnia 2002 r.

307 Data ta była bowiem wystarczająco późniejsza od przewidywanej daty wydania wyroku Schneider I, który miał zostać wydany po przeprowadzeniu postępowania w trybie przyspieszonym, aby umożliwić Schneider jednocześnie uzyskanie potwierdzenia, w przypadku oddalenia jej skargi o stwierdzenie nieważności, zgodności z prawem spornej decyzji lub, w przeciwnym przypadku, stwierdzenia jej nieważności, co następnie miało miejsce, aby zapewnić sobie możliwość ponownego badania koncentracji przez Komisję, pod warunkiem przedstawienia nowych środków zaradczych, w perspektywie wydania ostatecznej decyzji stanowiącej zgodnie z prawem w przedmiocie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

308 A zatem z uwagi na istnienie w decyzji stwierdzającej niezgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem dwóch naruszeń prawa, które mogły wydawać się Schneider oczywiste, oraz w słusznym domaganiu się wydania zgodnej z prawem decyzji w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, Schneider została zmuszona jednocześnie do podjęcia negocjacji i zawarcia w dniu 26 lipca 2002 r. umowy sprzedaży Legrand, i przesunięcia ostatecznego terminu rzeczywistej realizacji tej sprzedaży aż do dnia 10 grudnia 2002 r.

309 Z akt sprawy nie wynika zresztą, aby umowa sprzedaży mogła być podpisana przed dniem 26 lipca 2002 r., nawet jeśli sporna decyzja nie wydawała się Schneider dotknięta oczywistymi naruszeniami prawa, które skarżąca zamierzała zaskarżyć przed Sądem.

310 Należy bowiem uwzględnić, od dnia 10 października 2001 r., niepodlegający skróceniu termin konieczny do opracowania i wdrożenia złożonych mechanizmów finansowych leżących u podstaw sprzedaży aktywów skali Legrand, jak tego dowodzą wysiłki, jakich dołożyła Schneider, aby uzyskać od Komisji przedłużenie początkowego sześciomiesięcznego terminu rozdzielenia.

311 Ten obowiązek odroczenia rzeczywistej realizacji sprzedaży Legrand, wynikający ze słusznego domagania się przez Schneider wydania decyzji w sprawie zgodności

koncentracji ze wspólnym rynkiem, stanowiącej zgodnie z prawem, niewątpliwie doprowadził skarżącą do przyznania na rzecz Wendel-KKR obniżki ceny sprzedaży Legrand w stosunku do ceny, jaką zainteresowana uzyskałaby w przypadku pewnej sprzedaży dokonanej w przypadku braku decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, która w widoczny sposób była od początku decyzją obarczoną dwoma oczywistymi naruszeniami prawa.

312 Należy bowiem przyznać, że odroczenie do dnia 10 grudnia 2002 r. rzeczywistej sprzedaży aktywów Legrand prowadzi do przyznania na rzecz Wendel-KKR wynagrodzenia z tytułu ryzyka obniżenia wartości aktywów Legrand, na jakie naraziła się Wendel-KKR, zgadzając się na takie odroczenie, tylko w przypadku możliwości niekorzystnej zmiany kursów branżowych papierów wartościowych w okresie pomiędzy datą podpisania umowy sprzedaży a ostatecznym terminem rzeczywistej realizacji sprzedaży, uzgodnionym przez strony umowy.

313 Należy w tym względzie podnieść, że opinia biegłego przedstawiona w załączniku 29 do skargi dowodzi właśnie utraty możliwości wyboru przez Schneider, ponieważ nie mogła ona wybrać daty odsprzedaży Legrand.

314 To wynagrodzenie w formie obniżenia ceny sprzedaży wydaje się niezależne od odszkodowania za zerwanie, przewidzianego w umowie sprzedaży, które odpowiadało cenie, jaką Schneider musiałaby zapłacić w przypadku odmowy sprzedaży z jej strony.

315 W tych okolicznościach naruszenie prawa do obrony, powodujące nieważność decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, powinno być uważane za łączące się, z uwagi na wystarczająco bezpośredni związek z odroczeniem do dnia 10 grudnia 2002 r., w umowie sprzedaży, ostatecznej daty rzeczywistej realizacji

sprzedaży Legrand, ponieważ to odroczenie było niezbędne, aby umożliwić Schneider skuteczne wykonanie prawa każdej jednostki do uzyskania zgodnej z prawem decyzji w sprawie zgodności prawidłowo zgłoszonej koncentracji ze wspólnym rynkiem oraz, ewentualnie, do przedstawienia swego stanowiska w postępowaniu oferującym mu wymagane gwarancje.

316 W konsekwencji istotne naruszenie prawa wspólnotowego, uwzględnione przez Sąd, należy uważać za wiążące się także, z uwagi na wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy ze szkodą poniesioną przez Schneider ze względu na obniżenie ceny sprzedaży Legrand, nierozerwalnie związane z rzeczywistą realizacją sprzedaży na rzecz Wendel-KKR.

317 Ze wszystkich powyższych stwierdzeń wynika, że wystarczająco istotne naruszenie prawa wspólnotowego przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem powinno być uważane za łączące się, z uwagi na wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy, z jednej strony, z kosztami poniesionymi przez Schneider przez udział w postępowaniu administracyjnym w sprawie kontroli koncentracji, wznowionym po wydaniu wyroków Schneider I i Schneider II, oraz, z drugiej strony, z obniżeniem ceny zbycia aktywów Legrand, przyznanym na rzecz Wendel-KKR, w celu uzyskania odroczenia ostatecznej daty zbycia.

W przedmiocie dwóch elementów szkody i ich oceny

318 Należy przypomnieć, że postanowieniem z dnia 11 grudnia 2003 r. Sąd przyjął środki organizacji postępowania ograniczające stan debaty do zasady stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty oraz metody oceny szkody.

319 W odniesieniu do kosztów poniesionych przez Schneider z uwagi na udział we wznowieniu postępowania w sprawie kontroli koncentracji, należy podnieść, że skarżąca poniosła z tytułu postępowania administracyjnego w sprawie rozdzielenia, skarg T-310/01, T-77/02 i T-77/02 R, a wreszcie, wznowienia postępowania w sprawie kontroli koncentracji, koszty, których całościowe oszacowanie przedstawia w pkt 150 skargi.

320 W celu określenia kwoty, do wysokości której Komisja będzie musiała zapłacić Schneider odszkodowanie z tytułu kosztów wznowienia postępowania w sprawie kontroli, należy zatem potrącić z całości kosztów, o których mowa w poprzednim punkcie, wszystkie koszty poniesione przez Schneider w sprawach T-310/01, T-77/02 i T-77/02 R, koszty, o których mowa w pkt 293 powyżej, a także koszty, jakie Schneider musiała obowiązkowo ponieść z uwagi na środki zaradcze dotyczące powiązania, które w każdym razie musiałaby zaproponować przed wydaniem decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, gdyby została ona wydana z poszanowaniem jej prawa do obrony.

321 Do stron należeć będzie przedstawienie Sądowi w terminie trzech miesięcy od daty wydania niniejszego wyroku kwoty z tytułu tego elementu szkody, ustalonej na mocy wspólnego porozumienia zgodnie z zasadami obliczania wskazanymi w punkcie poprzednim, bądź przedstawienie Sądowi, w tym samym terminie, proponowanych kwot.

322 Szkoda, jaką stanowi obniżenie ceny sprzedaży Legrand na rzecz Wendel-KKR, wynikające z odroczenia rzeczywistej realizacji sprzedaży Legrand nabywcy aż do dnia 10 grudnia 2002 r., jest równa różnicy pomiędzy ceną sprzedaży Legrand, uzgodnioną w niniejszym przypadku pomiędzy stronami umowy, a ceną, jaką Schneider mogłaby uzyskać od nabywcy, gdyby dysponowała po zakończeniu pierwszego postępowania w sprawie kontroli koncentracji, w dniu 10 października 2001 r., zgodną z prawem decyzją w sprawie zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem.

323 Należy zatem zobowiązać Wspólnotę do naprawienia niewątpliwej i dającej się oszacować szkody, poniesionej z tego tytułu przez skarżącą.

324 Do celów oceny szkody poniesionej przez skarżącą z uwagi na obniżenie ceny sprzedaży Legrand, jakie skarżąca musiała przyznać na rzecz Wendel-KKR jako wynagrodzenie za odroczenie do dnia 10 grudnia 2002 r. ostatecznego terminu rzeczywistej realizacji sprzedaży Legrand na rzecz nabywcy, należy zarządzić zasięgnięcie opinii biegłych, zgodnie z art. 65 lit. d), 66 § 1 i 70 regulaminu, po uprzednim wysłuchaniu uwag stron oraz wezwaniu ich do wypowiedzenia się na temat wyboru biegłego.

325 W tym celu biegłemu zostanie doręczony uwierzytelniony odpis umowy sprzedaży z dnia 26 lipca 2002 r. oraz opinii biegłych z dnia 1 października 2003 r. dotyczącej określenia szkody podnoszonej przez Schneider, znajdujące się, odpowiednio, w załączniku 8 i w załączniku 29 do skargi.

W przedmiocie przyczynienia się Schneider do powstania poniesionej przez nią szkody

Argumenty stron

326 Komisja uważa, że Schneider obrała drogę prawną wysokiego ryzyka w świetle wspólnotowej kontroli koncentracji, podczas gdy prawo francuskie daje jej możliwości połączenia się z Legrand podlegające zgłoszeniu Komisji, bez obowiązku uruchamiania POZ.

327 Schneider odpowiada, że wybrana droga była jedyną możliwą, z którą nie wiązało się zagrożenie naruszenia skutków ekonomicznych i bezpieczeństwa koncentracji oraz że nic nie zapowiadało, co do zasady, sprzeciwu, jaki następnie wyraziła Komisja, ani naruszenia prawa do obrony, które następnie zostało popełnione.

Ocena Sądu

328 Bezsporne jest, że Schneider stała się nabywcą papierów wartościowych Legrand za pośrednictwem POZ, powołując się na odstępstwo przewidziane w art. 7 ust. 3 rozporządzenia od zasady zawieszającego skutku koncentracji, wynikającej z rozporządzenia.

329 Nabywając w ten sposób kontrolę nad Legrand w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia, przy pełnym poszanowaniu zarówno francuskiego, jak i wspólnotowego prawa konkurencji, Schneider nie przyjęła na siebie w mniejszym stopniu ryzyka, że kontrola koncentracji zakończy się po upływie terminów określonych w rozporządzeniu wydaniem decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem koncentracji prawidłowej pod względem prawnym oraz towarzyszącym jej obowiązkiem dokonania rozdzielenia aktywów przedsiębiorstw już połączonych.

330 Tymczasem, biorąc pod uwagę zasięg dokonanego połączenia oraz znaczne wzmocnienie siły ekonomicznej, jakie spowodowało ono na rzecz dwóch jedynych wiodących podmiotów obecnych na francuskich rynkach sektorowych materiałów elektrycznych niskiego napięcia, Schneider nie mogła nie wiedzieć, że dokonane połączenie wiąże się co najmniej z niebezpieczeństwem stworzenia lub umocnienia pozycji dominującej na znacznej części wspólnego rynku i że z tego powodu zostanie zakazane przez Komisję na podstawie art. 2 ust. 3 rozporządzenia.

331 Siła stron koncentracji na francuskich rynkach sektorowych oraz umocnienie pozycji obu partnerów, wynikające z ich połączenia, wynika z załączników 7-17 projektu formularza CO z dnia 12 grudnia 2000 r., który już nie posiada charakteru poufnego (postanowienie prezesa czwartej izby Sądu z dnia 21 lutego 2006 r., ogłoszone w ramach niniejszej sprawy, niepublikowane w Zbiorze, pkt 25), i na których strony zgłaszające posiadały następujące udziały wyrażone w wielkościach procentowych francuskich rynków sektorowych zajmowanych przez główne podmioty gospodarcze w trakcie roku obrachunkowego 1999:

Segmenty	Schneider	Cible	Hager	Siemens	ABB
Segment 1 Tablice ogólne	32	—	—	2	2
Segment 2 Tablice rozdzielcze	30	7	2	0	1
Segment 3 Łoża kablowe	—	—	4	—	—
Segment 4 Terminale	32	15	15	0,1	1
Segment 5 Ultraterminale	9	67	3	—	—
Segment 5.A.1 Kontakty i wyłączniki	6	87	—	—	—
Segment 5.A.2 Systemy kontroli	—	—	—	—	—
Segment 5.A.3 Systemy bezpieczeństwa	—	—	—	—	—
Segment 5.A.4 Sieci komunikacyjne	—	—	—	—	—
Segment 5.B Systemy instalacyjne	31	66	—	—	—
Segment 5.C Okablowanie	—	38	10	—	—

332 Z powyższego wynika, że Schneider sama przyczyniła się do powstania poniesionej przez nią szkody, przyjmując na siebie rzeczywiste ryzyko uznania za niezgodną z prawem, a posteriori, koncentracji prawidłowej pod względem prawnym, a w konsekwencji możliwości przymusowej odsprzedaży nabytych aktywów (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 7 listopada 1985 r. w sprawie 145/83 Adams przeciwko Komisji, Rec. str. 3539, pkt 54).

333 Stwierdzenie to nie ma jednak zastosowania do szkody wyrządzonej Schneider z uwagi na jej udział we wznowionym postępowaniu administracyjnym w sprawie kontroli, gdyż ten udział był niezależny od daty dokonania koncentracji.

334 W tych okolicznościach, dokonując sprawiedliwej oceny danych istotnych w niniejszej sprawie, należy uznać skarżącą za odpowiedzialną za jedną trzecią szkody podlegającej odszkodowaniu, jakiej doznała ona z uwagi na obniżenie ceny sprzedaży przyznane na rzecz Wendel-KKR.

335 Ze wszystkich powyższych stwierdzeń wynika, że należy zobowiązać Komisję do zwrotu, na warunkach wskazanych powyżej, po pierwsze, kosztów poniesionych przez Schneider w związku ze wznowieniem postępowania w sprawie kontroli zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, które miało miejsce po wydaniu wyroków Schneider I i Schneider II, a po drugie, do naprawienia w dwóch trzecich szkody poniesionej przez Schneider z powodu obniżki ceny sprzedaży Legrand przyznanej na rzecz Wendel-KKR.

W przedmiocie odsetek

Argumenty stron

336 Schneider żąda przyznania jej, w wysokości rocznej stopy oprocentowania wynoszącej 4%, odsetek wyrównawczych, jakie kwota przyznanego odszkodowania wygeneruje

od momentu zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę, w dniu 4 grudnia 2002 r., czyli w dniu wydania decyzji o rozpoczęciu etapu II, do dnia wydania wyroku kończącego niniejsze postępowanie.

337 Wynosząca 4% stopa powinna także znaleźć zastosowanie do obliczenia odsetek za zwłokę od kwoty przyznanego odszkodowania, od dnia ogłoszenia wyroku, jaki ma zostać wydany.

338 Komisja uważa, że Schneider nie wykazała, że była poszkodowana z uwagi na wyjątkową sytuację stwarzającą prawo do przyznania odsetek wyrównawczych. Kwota odszkodowania może co najwyżej zostać zwiększona o odsetki za zwłokę, naliczane od dnia wydania wyroku.

339 Komisja zastrzega sobie ponadto prawo do podważenia nadmiernej stopy w wysokości 4%, żądanej przez skarżącą.

Ocena Sądu

340 Sąd uważa, że jak wynika z zasad wspólnych dla praw państw członkowskich, do których odsyła art. 288 akapit drugi WE, żądanie odsetek jest co do zasady dopuszczalne w ramach skargi odszkodowawczej (wyżej wspomniany wyrok w sprawie Dumortier Frères i in. przeciwko Radzie, pkt 25).

341 Celem naprawienia szkody poniesionej przez jednostkę z uwagi na niezgodne z prawem zachowanie organów Wspólnoty jest przywrócenie — tak dalece jak to możliwe — majątku poszkodowanego do stanu pierwotnego.

342 Jeżeli zatem zostały spełnione wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty, jak w niniejszym przypadku, i ponieważ należy uwzględnić deprecjację pieniądza, sąd wspólnotowy nie może pominąć niekorzystnych następstw upływu czasu pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę, czyli dniem 10 grudnia 2002 r., w którym dokonano rzeczywistej sprzedaży Legrand na rzecz Wendel-KKR, a zapłatą odszkodowania (wyrok Trybunału z dnia 3 lutego 1994 r. w sprawie C-308/87 Grifoni przeciwko EWEA, Rec. str. I-341, pkt 40 oraz wyrok Sądu z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie T-260/97 Camar przeciwko Radzie i Komisji, Zb.Orz. str. II-2741, pkt 138).

343 Jeśli chodzi o datę, od kiedy należy zaprzestać obliczania rewaloryzacji pieniądza, to należy ją wyznaczyć, co do zasady, w dniu wydania wyroku stwierdzającego obowiązek naprawienia szkody poniesionej przez skarżącą (wyrok Trybunału z dnia 19 maja 1992 r. w sprawach połączonych C-104/89 i C-37/90 Mulder i in. przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. I-3061, pkt 35 oraz wyżej wspomniany wyrok w sprawie Camar przeciwko Radzie i Komisji, pkt 142 i 143).

344 Niemniej jednak, ponieważ wierzytelność odszkodowawcza nie jest, w dniu wydania tegoż wyroku, ani pewna w zakresie jej kwoty, ani możliwa do określenia na podstawie ustalonych elementów obiektywnych, odsetki za zwłokę nie mogą być naliczane od tej daty, ale tylko w przypadku zwłoki i do dnia całkowitej zapłaty, od daty wydania wyroku obliczającego poniesioną szkodę.

345 Z powyższego wynika, że kwotę odszkodowania należnego skarżącej od dnia 10 grudnia 2002 r. należy ponownie ocenić do dnia wydania wyroku obliczającego szkodę, a następnie powiększyć o odsetki za zwłokę od dnia wydania tego wyroku do całkowitej wypłaty odszkodowania.

346 Stopa odsetek, jaką należy zastosować, jest obliczana na podstawie stóp określonych przez Europejski Bank Centralny dla głównych operacji refinansowania, kolejno stosowanych podczas każdego z dwóch rozpatrywanych okresów, powiększonych o dwa punkty procentowe, o ile nie jest ona wyższa od stopy 4%, jakiej domaga się skarżącą w swych żądaniach (wyrok w sprawie Mulder i in. przeciwko Radzie i Komisji, pkt 342 i pkt 35).

W przedmiocie żądania podwyższenia odszkodowania o kwotę podatku krajowego

Argumentacja stron

347 Schneider zwraca się o podwyższenie przyznanego odszkodowania o kwotę podatku, jaki będzie ona musiała uiścić od kwoty tego odszkodowania.

348 Komisja odpowiada, że w przypadku braku podstawy opodatkowania, nie można postrzegać odszkodowania jako kosztów o charakterze podatkowym, które już nie podlegają metodzie kryteriów obliczania szkody, ale ich badaniu co do istoty.

Ocena Sądu

349 Sąd uważa, że przyznane odszkodowanie nie może być powiększone o kwotę podatku krajowego, który może być pobrany w przyszłości od jego kwoty.

350 Należy podnieść, że zgodnie z opinią biegłych, przedstawioną przez Schneider w załączniku 29 do skargi, nie jest pewne, czy odszkodowanie przyznane przez Sąd podlega opodatkowaniu.

351 W każdym razie, żądanie podwyższenia należy zakwalifikować jako przedwczesne, z powodu braku wskazówki dotyczącej zarówno kwoty przyznanego odszkodowania, jak i stawki opodatkowania, jaka byłaby zastosowana, w stosownym przypadku, przy pobieraniu podatku przez krajowe organy podatkowe.

352 Należy zatem w każdym razie oddalić żądanie podwyższenia odszkodowania o kwotę podatku krajowego, którym może ono być obciążone.

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba w składzie powiększonym)

Stanowiąc w drodze zarządzenia tymczasowego,

orzeka, co następuje:

1) **Wspólnota Europejska jest zobowiązana, po pierwsze, do zwrotu kosztów poniesionych przez Schneider Electric SA w związku ze wznowieniem postępowania w sprawie kontroli zgodności koncentracji ze wspólnym rynkiem, które miało miejsce po ogłoszeniu wyroków Sądu z dnia 22 października 2002 r. w sprawach T-310/01 i T-77/02 Schneider Electric przeciwko Komisji, a po drugie, do naprawienia w dwóch trzecich szkody poniesionej przez Schneider Electric z powodu obniżki ceny zbycia Legrand SA, jaką spółka Schneider Electric musiała przyznać nabywcy w zamian za odroczenie do dnia 10 grudnia 2002 r. ostatecznego terminu przeprowadzenia sprzedaży Legrand.**

2) **W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.**

3) **W terminie trzech miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego wyroku, strony poinformują Sąd o wysokości pierwszego elementu szkody, którą wspólnie ustalą w zgodzie z zasadami wskazanymi w pkt 320 niniejszego wyroku.**

4) W braku porozumienia strony przedstawią Sądowi, w tym samym terminie, proponowane przez nie kwoty.

5) Kwota związana z drugim elementem szkody poniesionej przez Schneider Electric, przedstawionym w pkt 1 powyżej, zostanie ustalona przez biegłego.

6) Schneider Electric i Komisja zostają wezwane do zajęcia stanowiska w przedmiocie wyboru biegłego lub zaproponowania Sądowi listy biegłych, z której Sąd może wyznaczyć biegłego.

7) W celu wydania opinii biegłego sekretariat Sądu przekaże mu uwierzytelniony odpis załączników 8 i 29 do skargi.

8) Biegły zostanie wezwany do przedstawienia sprawozdania w terminie, który zostanie mu wyznaczony.

9) Sprawozdanie zostanie doręczone stronom za pośrednictwem sekretariatu Sądu.

10) Kwota odszkodowania zostanie poddana ponownej ocenie i zwiększona o odsetki za zwłokę na podstawie kryteriów przedstawionych w pkt 345 i 346 niniejszego wyroku.

11) Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Legal Wiszniewska-Białecka Vadapalas

Moavero Milanesi Wahl

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 11 lipca 2007 r.

Sekretarz Prezes

E. Coulon H. Legal

Spis treści

Ramy prawne ..... II - 2253

Okoliczności poprzedzające powstanie sporu ..... II - 2256

Przebieg postępowania i żądania stron ..... II - 2278

W przedmiocie dopuszczalności ..... II - 2280

Argumenty uczestników ..... II - 2280

Ocena Sądu ..... II - 2281

Co do istoty sprawy ..... II - 2283

Ogólna argumentacja uczestników ..... II - 2283

Wstępne stwierdzenia Sądu ..... II - 2287

W przedmiocie naruszeń prawa przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem ..... II - 2290

W przedmiocie braków stwierdzonych w analizie wpływu koncentracji ..... II - 2290

— Argumenty uczestników ..... II - 2290

— Ocena Sądu ..... II - 2291

W przedmiocie prawa do obrony Schneider ..... II - 2294

— Argumenty uczestników ..... II - 2294

— Ocena Sądu ..... II - 2295

W przedmiocie innych naruszeń prawa w zachowaniu Komisji, które mogły doprowadzić do zwiększenia szkody rzekomo poniesionej z uwagi na decyzję stwierdzającą niezgodność ze wspólnym rynkiem lub spowodować odrębną szkodę ..... II - 2299

W przedmiocie braku lojalności ..... II - 2299

— Argumenty stron ..... II - 2299

— Ocena Sądu ..... II - 2301

W przedmiocie naruszenia prawa Schneider do przedstawienia swego stanowiska wobec bezstronnej władzy ..... II - 2303

— Argumenty stron ..... II - 2303

— Ocena Sądu ..... II - 2304

W przedmiocie nieustępliwości okazanej przez Komisję przy określaniu sposobów rozdzielenia Schneider i Legrand ..... II - 2306

— Argumenty stron ..... II - 2306

— Ocena Sądu ..... II - 2308

W przedmiocie instrumentalizacji napięć powstałych pomiędzy stronami koncentracji II - 2311

— Argumenty stron ..... II - 2311

— Ocena Sądu ..... II - 2312

W przedmiocie naruszenia przez Komisję swego wyłącznego uprawienia ..... II - 2313

— Argumenty stron ..... II - 2313

— Ocena Sądu ..... II - 2313

W przedmiocie niewykonania w dobrej wierze wyroku Schneider I ..... II - 2314

— Argumenty stron ..... II - 2314

— Ocena Sądu ..... II - 2315

W przedmiocie naruszenia prawa do obrony ..... II - 2317

— Argumenty stron ..... II - 2317

— Ocena Sądu ..... II - 2318

W przedmiocie błędnej, nielojalnej i dyskryminacyjnej analizy środków zaradczych zaproponowanych przez Schneider w listopadzie 2002 r. ..... II - 2319

— Argumenty stron ..... II - 2319

— Ocena Sądu ..... II - 2320

W przedmiocie rzekomego związku przyczynowego pomiędzy wystarczająco istotnym naruszeniem prawa wspólnotowego, popełnionym przy wydawaniu decyzji stwierdzającej niezgodność ze wspólnym rynkiem, oraz elementami szkody przywoływanymi z tego tytułu II - 2323

W przedmiocie utraty wartości aktywów Legrand posiadanych przez Schneider ..... II - 2323

W przedmiocie kosztów honorariów, kosztów administracyjnych i kosztów sądowych poniesionych przez Schneider ..... II - 2330

W przedmiocie obniżenia ceny sprzedaży Legrand przyznanego na rzecz Wendel-KKR w celu umożliwienia odroczenia daty powstania skutków zbycia ..... II - 2334

W przedmiocie dwóch elementów szkody i ich oceny ..... II - 2337

W przedmiocie przyczynienia się Schneider do powstania poniesionej przez nią szkody .... II - 2339

Argumenty stron ..... II - 2339

Ocena Sądu ..... II - 2340

W przedmiocie odsetek ..... II - 2342

Argumenty stron ..... II - 2342

Ocena Sądu ..... II - 2343

W przedmiocie żądania podwyższenia odszkodowania o kwotę podatku krajowego ..... II - 2345

Argumentacja stron ..... II - 2345

Ocena Sądu ..... II - 2346